SAVONIA

OPINNÄYTETYÖ - **YLEMPI AMMATTIKORKEAKOULUTUTKINTO**
SOSIAALI-, TERVEYS- JA LIIKUNTA-ALA

OPISKELIJOIDEN MERKITYKSELLISET OPPIMISKOKEMUKSET PSYKIATRISESSA OPPIMISYMPÄRISTÖSSÄ

TE-KIJÄ/T: Anna Taskinen
TYK16KY

SAVONIA-AMMATTIKORKEAKOULU

OPINNÄYTETYÖ
Tiivistelmä

Koulutusala Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	
Koulutusohjelma/Tutkinto-ohjelma Sosiaali- ja terveysalan kehittämisen ja johtamisen koulutusohjelma	
Työn tekijä(t) Anna Taskinen	
Työn nimi Opiskelijoiden merkitykselliset oppimiskokemukset psykiatrisessa oppimisympäristössä	
Päiväys 13.12.2017	Sivumäärä/Liitteet 43/4
Ohjaaja(t) Sinikka Tuomikorpi	
Toimeksiantaja/Yhteistyökumppani(t) Niuvanniemen sairaala	

Tiivistelmä

Opinnäytetyössä tutkittiin opiskelijoiden kuvaamia merkityksellisiä oppimiskokemuksia harjoittelun aikana. Tarkoituksena oli selvittää sosiaali- ja terveysalan opiskelijoiden merkitykselliset oppimiskokemukset Niuvanniemen sairaalassa. Tavoitteena oli saada tietoa opiskelijoiden oppimiskokemuksista psykiatrisessa harjoitteluympäristössä.

Opinnäytetyössä käytettiin laadullista tutkimusmenetelmää. Tutkimusaineisto muodostui opiskelijoiden kirjoittamista vastauksista vuosilta 2010–2016. Opiskelijat vastasivat harjoittelujaksojen lopussa opiskelijaohjauksen laatukyselyyn (CLES), johon Niuvanniemen sairaala on lisännyt avoimen kysymyksen merkityksellisimmästä oppimiskokemuksesta. Tutkimusaineisto analysoitiin induktiivisella sisällönanalyysillä.

Opiskelijat kuvasivat asenteisiin ja ammatillisiin valmiuksiin vaikuttavia oppimiskokemuksia. Opiskelijoilla oli erilaisia asenteita esimerkiksi psykiatrisia potilaita kohtaan, ennen harjoittelua. Asenteisiin vaikuttivat harjoittelun sisältämät oppimiskokemukset, kuten opiskelijaohjaus ja työnohjaus. Opiskelijat tarvitsevat enemmän tietoa psykiatrisista potilaista ja heidän kohtaamisesta, eri hoitomuodoista sekä harjoitteluyksiköiden toiminnasta erityisesti ennen harjoittelua. Opiskelijoiden valmiuksia voidaan tehostaa keskusteluiden avulla, tietoa antamalla ja koulutusohjelmien opetustietoa täsmentämällä. Opiskelijat saivat monipuolisia oppimiskokemuksia harjoitteluissa, jotka edistivät ammatillisten tiedollisten- ja taidollisten valmiuksien kehittymistä.

Niuvanniemen sairaala voi hyödyntää opinnäytetyön tuloksia opiskelijaohjauksen edelleen kehittämisessä, toimintamenetelmien ja ohjauksen edistämisellä. Sairaalan esimiehet ja opiskelijoiden ohjaajat voivat tehostaa tuloksien avulla opiskelijoiden yksilöllistä ohjaamista. Lisäksi eri sosiaali- ja terveysalan koulutusorganisaatiot voivat käyttää tutkimustuloksia psykiatrian opetuksen ja harjoittelujaksojen ohjaamisen kehittämisessä.

Jatkotutkimusaiheena voidaan selvittää psykiatrisessa oppimisympäristössä olevien opiskelijoiden näkemyksiä harjoitteluiden kehittämiskohteista. Opiskelijoiden näkemys kehittämiskohteista on tärkeä tutkimuksellinen aihe, koska sen tiedon avulla saadaan selville epäkohtia, joita kehittämällä voidaan edistää opiskelijoiden oppimista. Lisäksi on merkityksellistä tutkia, millaista tietoa opiskelijat tarvitsevat ennen psykiatriseen harjoitteluympäristöön menemistä.

Avainsanat
Opiskelijat, sosiaali-ja terveysala, oppimiskokemukset, harjoittelu, psykiatria, kvalitatiivinen tutkimus

SAVONIA UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

THESIS
Abstract

Field of Study Social Services, Health and Sports			
Degree Programme Master's Degree Programme in Management and Development for Social and Health Care Professionals			
Author(s) Anna Taskinen			
Title of Thesis Students' meaningful learning experiences in a psychiatric learning environment			
Date	13.12.2017	Pages/Appendices	43/4
Supervisor(s) Sinikka Tuomikorpi			
Client Organisation /Partners Niuvanniemen sairaala			

Abstract

In the thesis the meaningful learning experiences described by the students during the training were studied. The purpose was to clarify the meaningful learning experiences of students in social and health care at Niuvanniemi Hospital. The aim was to get information about student's learning experiences in psychiatric practice environment.

The study was qualitative. The research material consisted of students' written answers for 2010-2016. At the end of the internships, the students responded to the Student Guidance Quality Questionnaire (CLES), which the Niuvanniemi Hospital has added to the open question of the most meaningful learning experience. The data was analysed by an inductive content analysis.

The students described the learning experiences affecting attitudes and professional skills. The students had different attitudes towards, for example, psychiatric patients before their practice. Attitudes were influenced by the learning experiences in the practice, such as student guidance and job counseling. Students need more information about psychiatric patients and their encounter, different forms of treatment, and the operation of practice units, especially before the practice. In working practice, students' skills can be intensify through conversations by providing information and clarifying the teaching information of the degree programs. The students were diverse learning experiences in the practice, which promoted the development of professional knowledge and skills.

The Niuvanniemi Hospital can use the results of this thesis in further developing student counseling, promoting working methods and guidance. Hospitals superiors and student counselors can improve the individual guidance of students through results. In addition, different social and health training organizations can use research results to develop psychiatric teaching and traineeships.

A further research topic can be explored students ideas about the development of psychiatric practice targets. Students' vision of development targets is an important research topic, because through its knowledge can be found possible disadvantages, which can be used to promote students' learning. It is also important to study what kind of information students need before they go a psychiatric training environment.

Keywords
Students, social services and health care, learning experiences, practice, psychiatry, qualitative research

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO 6

2 OPISKELIJOIDEN OPPIMINEN JA OPPIMISKOKEMUKSET HARJOITTELUSSA 7

2.1 Opiskelijoiden opinnot 7

2.2 Opiskelijoiden oppiminen harjoittelussa 9

2.3 Opiskelijoiden oppimisympäristönä harjoittelu 10

2.4 Opiskelijoiden merkitykselliset oppimiskokemukset harjoittelussa 11

3 OPISKELIJOIDEN AMMATILLISET VALMIUDET JA ASENTEET HARJOITTELUSSA 12

3.1 Opiskelijoiden tiedolliset ja taidolliset valmiudet 12

3.2 Opiskelijoiden asenteet 13

3.3 Opiskelijoiden asenteet kansainvälisestä näkökulmasta 15

4 OPPIMISYMPÄRISTÖNÄ OIKEUSPSYKIATRINEN NIUVANNIEMEN SAIRAALA 16

4.1 Oikeuspsykiatria 16

4.2 Niuvanniemen sairaala 17

5 TUTKIMUKSEN TARKOITUS, TAVOITE JA TUTKIMUSTEHTÄVÄ 19

6 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTTAMINEN 20

6.1 Tutkimusmenetelmä 20

6.2 Tutkimuksen kohderyhmä ja aineiston keruu 20

6.3 Aineiston analyysi 22

7 OPINNÄYTETYÖN TULOKSET 23

7.1 Opiskelijoiden tiedollisten valmiuksien kehittyminen 23

7.1.1 Opiskelijoiden tietojen kehittyminen psykiatriasta 23

7.1.2 Opiskelijoiden tietojen kehittyminen Niuvanniemen sairaalan toiminnasta 24

7.2 Opiskelijoiden taidollisten valmiuksien kehittyminen 25

7.2.1 Opiskelijoiden tutkimus-, hoito- ja kuntoutustaitojen kehittyminen 25

7.2.2 Opiskelijoiden vuorovaikutustaitojen kehittyminen 27

7.2.3 Opiskelijoiden yhteistyötaitojen kehittyminen 29

7.2.4 Opiskelijoiden ohjaus- ja opetustaitojen kehittyminen 30

7.2.5 Opiskelijoiden turvallisuustaitojen kehittyminen 31

7.3 Opiskelijoiden asenteet 32

7.3.1 Opiskelijoiden tunteiden ja ennakko-oletuksien muuttuminen 32

7.3.2 Opiskelijoiden tunteiden ja ennakko-oletuksien muuttumiseen vaikuttavat tekijät 32

8 POHDINTA 34
8.1 Tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys 34
8.2 Tutkimustulosten tarkastelua 35
8.3 Jatkotutkimusehdotukset ja kehittämisideat 38
LÄHTEET JA TUOTETUT AINEISTOT 39
LIITE 1: TUTKIMUSLUPAHAKEMUS 44
LIITE 2: TUTKIMUSLUPAPÄÄTÖS 45
LIITE 3: ESIMERKKI ALAKATEGORIAN MUODOSTAMISESTA 46
LIITE 4: ESIMERKKI SISÄLLÖNANALYYSIPROSESSISTA 47

1 JOHDANTO

Mielenterveys- ja päihdeongelmat ovat kasvaneet Suomessa. Sosiaali- ja terveysalan työntekijöiltä vaaditaan vahvaa ja monipuolista osaamista hoitaa kokonaisvaltaisesti ihmisten mielenterveys- ja päihdeongelmia. Sosiaali- ja terveysalan koulutuksiin tulee lisätä erityisesti mielenterveyteen ja päihteiden käyttöön liittyvää opetusta ja oppimista, opiskelijoiden ammatillisten valmiuksien lisäämiseksi. Tutkimustiedon perusteella, opiskelijoiden mielenterveys- ja päihdetyön osaamista lisäävät erityisesti psykiatrisessa oppimisympäristössä olevat työharjoittelut. (Suua 2013, 23.)

Työssäoppiminen eli työharjoittelu toimii opiskelijoiden tietojen edistämisen, taitojen oppimisen ja ammatillisen kehittymisen paikkana. Työharjoittelu aidossa työympäristössä on osa ammattitaidon oppimista, varmistamista ja kehittämistä. Ammatillisissa koulutuksissa ja ammattikorkeakouluissa työharjoittelut sisältyvät tutkintoihin. Työharjoitteluissa opiskelijat pääsevät soveltamaan opittua teoriatietoa työssä oleviin käytännön tehtäviin. Opiskelijoiden tavoitteena on perehtyä erilaisiin työtehtäviin ja kehittää ammatillista osaamista. Harjoitteluissa opiskelijat oppivat erilaisten työssä tapahtuvien oppimiskokemuksien avulla. Merkityksellinen oppimiskokemus on puolestaan tietyn kokemuksen muistamista ja havaitsemista. Psykiatrisessa oppimisympäristössä olevat harjoittelut sisältävät opiskelijoille emotionaalisesti vaativia oppimistilanteita, joissa yhdelle opiskelijalle voi muodostua useita merkityksellisiä oppimiskokemuksia. (Opintopolku 2017, Silkelä 2001, Suua 2013, 24 ja Virtanen 2013, 66.)

Opinnäytetyö on laadullinen eli kvalitatiivinen tutkimus, jossa tutkitaan opiskelijoiden kirjoittamia harjoittelujakson aikana tapahtuneita merkityksellisiä oppimiskokemuksia. Tarkoituksena on selvittää sosiaali- ja terveysalan opiskelijoiden merkitykselliset oppimiskokemukset Niuvanniemen sairaalassa. Aihe on tarpeellinen, koska opiskelijoiden oppimiskokemuksia psykiatrisessa oppimisympäristössä on tutkittu vähän.

Opinnäytetyön tavoitteena on saada tietoa opiskelijoiden oppimiskokemuksista psykiatrisesta harjoitteluympäristöstä. Niuvanniemen sairaala voi hyödyntää opinnäytetyön tuloksia opiskelijoiden ohjaamisen ja sen toimintamenetelmien kehittämisessä. Tuloksien avulla Niuvanniemen sairaalan esimiehet ja opiskelijoiden ohjaajat voivat tehostaa opiskelijoiden yksilöllistä ohjaamista. Lisäksi eri sosiaali- ja terveysalan koulutusorganisaatiot voivat käyttää tuloksia psykiatrian opetuksen ja harjoittelujaksojen kehittämisessä.

2 OPISKELIJOIDEN OPPIMINEN JA OPPIMISKOKEMUKSET HARJOITTELUSSA

2.1 Opiskelijoiden opinnot

Sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkintoihin sisältyy koulutusohjelman mukainen tutkintonimike. Tutkintonimikkeinä ovat apuvälineteknikko, bioanalyytikko, ensihoitaja, fysioterapeutti, geronomi, hammasteknikko, jalkaterapeutti, kuntoutuksen ohjaaja, kätilö, naprapaatti, optometristi, osteopaatti, röntgenhoitaja, sairaanhoitaja, sosionomi, suuhygienisti, terveydenhoitaja ja toimintaterapeutti. Tutkintojen opinnot ovat laajuudeltaan 180, 210, 240 tai 270 opintopistettä ja kestävät 3-4,5 vuotta tutkinnosta riippuen. Sosiaali- ja terveysalan ammatillisessa peruskoulutuksessa suoritettava lähihoitajan tutkinto on 3 vuotta kestävä ja laajuudeltaan 180 opintopistettä. (Opetushallitus 2014, Valtioneuvoston asetus ammattikorkeakouluista 2003, 3§ ja Valtioneuvoston asetus ammattikorkeakouluista 2014, 3§.)

Ammattikorkeakouluopintoihin sisältyy perus- ja ammattiopintoja, vapaasti valittavia opintoja, ammattitaitoa kehittäviä harjoitteluita ja päättötyö, eli opinnäytetyö. Opintojaksoja mitoitetaan opintopisteillä, niiden edellyttämän työmäärän mukaan. Yhden lukuvuoden opintoihin sisältyy keskimäärin 1 600 tunnin työpanos, joka vastaa 60 opintopistettä. Savonian sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakouluopintoihin sisältyy vähintään 75 opintopistettä harjoittelua. Lähihoitajan tutkinto koostuu puolestaan ammatillista tutkinnon osista, yhteisistä tutkinnon osista ja vapaasti valittavista tutkinnon osista. Ammatillisiin tutkinnon osioihin sisältyy eri oppimisympäristöissä olevat harjoittelut. (Opetushallitus 2014, Savonia ammattikorkeakoulu 2017d ja Valtioneuvoston asetus ammattikorkeakouluista 2014, 2-3§.)

Savonian ammattikorkeakoulun opiskelijat, kuten sairaanhoitaja- ja kätilöopiskelijat käyvät ennen mielenterveys- ja päihdetyön harjoittelua perusopintoja ja ammattiopintoja. Perusopintoihin sisältyy sosiaali- ja terveysalan kursseja, joissa opitaan yleisiä alan perusteita. Ammattiopinnot on jaoteltu pakollisiin- ja valinnaisiin opintoihin, jotka sisältävät teorianopiskelua ja harjoitteluita. Kaikki opiskelijat käyvät ensiksi pakolliset ammattiopinnot ja tämän jälkeen täydentävät osaamista valinnaisilla opinnoilla. Ammattiopintojen teoriakursseilla opiskelijat perehtyvät muun muassa alan tehtäväalueisiin. Harjoitteluissa opiskelijat opettelevat koulutusalan työtoimintaa ja hankkivat ammatillisia valmiuksia. (Savonia ammattikorkeakoulu 2017a, Savonia ammattikorkeakoulu 2017b ja Savonia ammattikorkeakoulu 2017c.)

Lähihoitajan tutkintoon sisältyy kasvun tukeminen ja ohjaus, hoito ja huolenpito sekä kuntoutumisen tukeminen opintokokonaisuudet. Lisäksi opiskelijat käyvät yhden erikoistumisalan opinnot, koska tutkinnon suorittaneella tulee olla erikoistuneempi osaaminen ja työelämän edellyttämä ammattitaito vähintään yhdellä osa-alueella. Erikoistumisaloja ovat esimerkiksi asiakaspalvelu ja tiedonhallinta, ensihoito, mielenterveys- ja päihdetyö, sairaanhoito ja huolenpito, suun terveydenhoito, vammaistyö sekä vanhustyö. Jokaiseen opintokokonaisuuteen ja erikoistumisopintoihin sisältyy käytännön harjoittelua opintoja vastaavissa toimintayksiköissä, kuten mielenterveys- ja päihdetyön harjoittelu voi olla psykiatrisessa sairaalassa. (Opetushallitus 2014.)

Savonian sairaanhoitaja-, kätilö-, ensihoitaja- ja terveydenhoitajaopintoihin sisältyy 5 opintopisteen laajuinen mielenterveys- ja päihdetyön kurssi, jonka opiskelijat käyvät ennen psykiatrisessa työympäristössä olevaa harjoittelua. Kurssi sisältää luentoja, tehtäviä, seminaareja, taitopajoja/simulaatioharjoituksia ja tentin. Kurssilla opiskelijat oppivat mielenterveys- ja päihdetyöstä. Kurssilla käsitellään alan etiikkaa, työmenetelmiä, palvelujärjestelmää, keskeisiä psykiatrisia sairauksia, riippuvuusongelmia, lääkehoitoa sekä mielenterveyden ja päihteettömyyden edistämistä. (Savonia ammattikorkeakoulu 2017f, Savonia ammattikorkeakoulu 2017g, Savonia ammattikorkeakoulu 2017h ja Savonia ammattikorkeakoulu 2017i.)

Savonian toimintaterapian-, fysioterapian-, bioanalyytikon- ja suuhygienistin tutkinto-ohjelmaan ei sisälly varsinaista mielenterveys- ja päihdetyön kurssia. Opinnoissa käsitellään enemmän alaan liittyviä asioita. Opintoihin sisältyy kuitenkin erilaisia kursseja, jotka tukevat opiskelijoiden valmiuksia toimia erilaisissa työyksiköissä, kuten erilaisten asiakkaiden kohtaaminen -kurssi. Opinnoissa on harjoitteluita eri toimintaympäristöissä, jotka voivat sijoittua esimerkiksi yhden harjoittelun osalta psykiatriseen sairaalaan. (Savonia ammattikorkeakoulu 2017j, Savonia ammattikorkeakoulu 2017k, Savonia ammattikorkeakoulu 2017l ja Savonia ammattikorkeakoulu 2017m.)

Savonia ammattikorkeakoulun (2017f, 2017g, 2017h ja 2017i) mukaan, sairaanhoitaja-, kätilö-, ensihoitaja- ja terveydenhoitajaopiskelijat osaavat ennen mielenterveys- ja päihdetyön harjoitteluun menemistä:

- analysoida teoriaan pohjautuen psykiatrisiin häiriöihin, päihde ongelmiin ja näiden hoitoon liittyviä eettisiä kysymyksiä, omia käsityksiä ja asenteita,
- pohtia alan eettisten ohjeiden ja lainsäädännön merkitystä,
- käyttää kulttuureihin liittyvää informaatiota mielenterveys- ja päihdetyössä,
- reflektoida omia kulttuurisia asenteita,
- kertoa ihmisen sekä hänen läheisten voimavaroja,
- analysoida mielenterveyden ja päihteettömyyden edistämisen menetelmiä Suomessa ja kansainvälisessä asianyhteydessä,
- toteuttaa mielenterveys- ja päihdetyön näyttöön perustuvaa tietoa ja tutkimusta päätöksenteossa sekä työskentelyssä,
- luonnehtia keskeisimpien auttamiskeinojen, hoitosuhteen, työnohjauksen ja työyhteisössä käytettävien menetelmien merkitystä,
- havainnollistaa moniammatillisen työn merkitystä,
- selventää mielenterveys- ja päihdetyön palvelujärjestelmän pääpiirteet,
- tehdä alan lääkelaskut ilman virheitä,
- tietää yleisimmät lasten, nuorten ja aikuisten mielenterveyshäiriöt sekä
- tietää yleiset alan tutkimus- ja hoitomenetelmät.

2.2 Opiskelijoiden oppiminen harjoittelussa

Oppimisella tarkoitetaan oppijan omaa toimintaa, kokemusta, kokemusta muokkaavaa toimintaympäristöä, tilanteita ja taustoja. Tietoa voidaan oppia teoriassa että käytännössä. Kokemus on puolestaan teorian ja käytännön yhteensovittamisen tulos. Harjoitteluissa opiskelijat oppivat erilaisten oppimiskokemuksien ja itsereflektion avulla, josta käytetään termiä kokemuksellinen oppiminen. Reflektoinnilla tarkoitetaan oppijan omakohtaista tarkkailua itseänsä, toimintaansa ja siihen liittyviä tekijöitä kohtaan. Kokemuksen tiedostaminen alkaa jonkin tapahtuneen sisäistämisestä reflektiivisen havainnoin kautta, jolloin muodostuu käytäntöön perustuvaa tietoa. Sisäistämisessä on kyse tapahtuneen ymmärtämisestä ja muuttamisesta käsitteelliseen muotoon, jolloin kokemuksen voi jakaa muiden ihmisten kanssa. Opiskelijan yhdistäessä omassa toiminnassaan teoriaa ja käytännön tietoa, on lopputuloksena kokemustiedon syntyminen. Ammatillista tietoa muodostuu käytännön toiminnan kautta, jolloin tapahtuu työn ja toiminnan reflektoimista ammatin harjoittamistilanteissa. (Jyväskylän ammattikorkeakoulu 2017 ja Järvinen, Koivisto ja Poikela 2000, 67, 71, 76, 78, 89, 90.)

Kokemuksien tiedonmuodostus tapahtuu vaiheina. Vaiheet ovat omakohtaisten kokemusten reflektoitava havainnointi ja analysointi, reflektion avulla tapahtuva käsitteellistäminen sekä näiden vaiheiden perusteella käynnistyvä toiminta. Kokemuksellinen oppiminen lisää toimintakäytänteiden tietoista ymmärtämistä ja sisäistämistä reflektion avulla. Harjoittelukokemukset käynnistävät opiskelijoiden reflektion ja oppimisprosessin, joka johtaa kyselemiseen ja asioiden tiedostamiseen. Omien tunteiden ja reflektion avulla opiskelijat oppivat ymmärtämään kokemusten merkityksellisyyttä. Kokemusten reflektointi edesauttaa myös teorian ja käytännön yhdistymistä. (Liimatainen 2002, 27 ja Romppanen 2011, 206.)

Opiskelijoiden saamalla ohjauksella on suuri merkitys oppimisessa. Ohjauksella tarkoitetaan kaikkea toimintaa, joka liittyy opiskelijan ohjaukseen käytännön työhön ja oppimisen tukemiseen. Ohjaus on opetuksen osa-alue, jossa tietoa sovelletaan käytäntöön. Ohjauksen tulee vastata opiskelijoiden tarpeita, lisätä tavoitteiden saavuttamista ja tehostaa oppimista kokemusten reflektoinnilla. Opiskelijoilta edellytetään vastuullisuutta omasta oppimisesta, joka tarkoittaa harjoitteluiden osalta henkilökohtaisten tavoitteiden esille tuomista sekä arvioinnin ja palautteen aktiivista pyytämistä. (Elomaa, Paltta, Saarikoski, Sulosaari ja Ääri 2005, 13, 26, 52 ja Heinonen 2003, 29.)

Harjoittelussa opiskelijoiden oppimista tapahtuu osallistumalla työtoimintoihin, muilta oppimalla ohjauksen ja keskusteluiden avulla, havainnoimalla työntekijöitä ja heidän työn tekemistä sekä tietoa hankkimalla esimerkiksi koulutuksista ja työhön liittyvistä materiaaleista. Työyhteisön päivittäinen vuorovaikutus, tiimit, työryhmät, muilta kysyminen ja virheistä oppiminen ovat työpaikalla normaaleja oppimisen menetelmiä. Oppimista tapahtuu myös hiljaisen tiedon kautta, jota ilmenee muun muassa työntekijöiden ongelmanratkaisutilanteissa. Hiljainen tieto tarkoittaa tilannesidonnaista, sisäistettyä ja intuitiivista tietoa, joka on kokemuksen kautta muodostunut valmius ymmärtää uusia tilanteita. (Luukkainen ja Uosukainen 2011, 109, Suua 2013, 24 ja Vesterinen 2002, 36.)

2.3 Opiskelijoiden oppimisympäristönä harjoittelu

Harjoittelusta käytetään useita erilaisia käsitteitä, kuten työssäoppiminen, ohjattu harjoittelu, käytännön jakso, käytännön harjoittelu ja työharjoittelu. Harjoittelu tarkoittaa opiskelua ja oppimista työpaikalla aidossa työympäristössä ja työtilanteissa. Harjoittelussa opiskelija tutustuu harjoitteluyksikön toimintaan ja kulttuuriin, työnjakoon, sosiaalisiin suhteisiin sekä opettelee työskentelemään yhtenä ryhmän jäsenenä. (Heinonen 2003, 13, Opintopolku 2017 ja Vaasan ammattikorkeakoulu 2017b).

Sosiaali- ja terveysalan opintoihin sisältyy ohjattuja harjoitteluita, jotka tapahtuvat erityyppisissä alan toimintayksiköissä. Erilaiset yksiköt ja heidän toiminta määrittelevät opiskelijoiden oppimiskokemukset. Tämän vuoksi ei ole yhdentekevää, millaisessa oppimisympäristössä opiskelijat harjoittelevat taitoja. Oppimisympäristöllä viitataan psykologiseen, sosiaaliseen ja kulttuuriseen oppimistoimintaympäristöön, jossa oppiminen tapahtuu. Oppimisympäristö voi olla esimerkiksi paikka, tila, yhteisö tai toimintakäytäntö, jonka tehtävänä on edistää oppimista. (Elomaa, Paltta, Saarikoski, Sulosaari ja Ääri 2005, 12 ja Vesterinen 2002, 37.)

Opiskelijoiden oppimisen kannalta käytännön harjoittelu on yhtä tärkeä kuin kouluissa opetettava teoria. Harjoitteluissa oppii yleensä asioita, joita teoriassa ei välttämättä tule esille. Harjoittelussa opiskelijat oppivat käytännön taitoja ja saavat alan työkokemusta, jotka täydentävät opetettua tietoa. (Linnainmaa 2006, 61 ja Vesterinen 2002, 34.)

Harjoittelupaikkoihin vaikuttavat koulutusohjelman, suoritettavan tutkinnon, opintojakson sekä opiskelijan oppimistavoitteet. Harjoitteluiden tehtävänä on perehdyttää opiskelija ammattiopintojen kannalta käytännön työtehtäviin sekä lisätä tietojen ja taitojen soveltamista käytännön työssä. Opiskelijat perehtyvät myös alan arvoperustaan. Käytännön harjoittelut luovat perustaa opiskelijoiden ammatilliselle kasvulle. (Heinonen 2003, 13, Savonia ammattikorkeakoulu 2017d ja Vaasan ammattikorkeakoulu 2017a.)

Opiskelijoille on paljon hyötyä harjoitteluista. Työharjoitteluista saa monipuolisia kokemuksia ja oppimismahdollisuuksia sekä niiden avulla voi luoda kontakteja työelämään, jotka mahdollistavat työpaikkojen saamisen opintojen jälkeen. Käytännön harjoittelut edistävät opiskelijoiden itsetuntemusta ja ammatti-identiteettiä oman osaamisen ja kehittämistarpeiden huomioimisella. Lisäksi ne lisäävät itseluottamusta, opiskelumotivaatiota, tehostavat oppimista ja antavat suuntaa tuleville ura-ajatuksille. (Kaisto ja Liimatainen 2013, 2, 3, 18.)

2.4 Opiskelijoiden merkitykselliset oppimiskokemukset harjoittelussa

Kokemukset voivat olla aistimuksia, elämyksiä, havaintoja, tunteita ja tunnelmia. Kokemus muodostuu kokijan elämismaailmassa. Merkittävä oppimiskokemus muodostuu vasta siinä vaiheessa, kun henkilö antaa jonkin arvon tai merkityksen kokemalleen kokemukselle. Merkittävät oppimiskokemukset ovat jokaisen henkilön persoonallisia ja henkilökohtaisia kokemuksia, jotka vaikuttavat kokijan maailmankuvaan, arvomaailmaan, kasvuun ja kehitykseen. Kokemukset voivat olla myönteisiä tai kielteisiä. (Kärkkäinen 2014, 18 ja Silkelä 2001.)

Opiskelijoiden merkitykselliset oppimiskokemukset voivat sisältää tunteita ja arvioita tapahtumista, joissa he ovat itse olleet toimijoina tai joissa he ovat olleet läsnä ja havainnoineet. Kokemukset ovat henkilökohtaisia vaikutelmia tietyistä merkityksellisistä asioista ja harjoittelun aikaisista kiintopisteistä. Näissä tapahtumissa korostuu yksilön omakohtainen kokemus kokijana ja mukana olijana. Merkittävän kokemuksen muodostumiseen vaikuttavat tämänhetkinen tilanne, opiskelijan aikaisemmat kokemukset ja elämäntilanne. (Korhonen 2005, 58, Kärkkäinen 2014, 19 ja Romppanen 2011, 18.)

Oppimiskokemukset ovat keskeisiä opiskelijoiden oppimisen kannalta, koska niistä oppii. Merkittävät harjoittelussa tapahtuvat oppimiskokemukset luovat uusia merkityksiä, esimerkiksi toiminnalle. Kokemukset voivat olla muun muassa taitojen oppimista tai osaamiskokemuksia. Hyvin usein tärkeät kokemukset tapahtuvat yhteisöllisissä ympäristöissä, joissa on oppimista tukevia henkilö- tai sosiaalisia suhteita. (Järvisalo 2003, 24, 26, 28 ja Sargeant, Mann, Sinclair, Ferrier, Muirhead, Van der Vleuten ja Metsemakers 2006.)

Harjoittelujaksojen tehtävänä on tarjota riittävästi tarkoituksenmukaisia ja opiskelijan ammatillisuutta, osaamista ja työelämävalmiuksia kehittäviä oppimiskokemuksia. Opiskelijoiden tehtävänä on osallistua aktiivisesti oppimista edistäviin toimintoihin ja tapahtumiin, jotta saavat tärkeitä ja monipuolisia oppimiskokemuksia. Oppimisympäristöt ja tilanteet tuottavat opiskelijoille eri tavalla ja erilaisia merkittäviä oppimiskokemuksia, koska jokaisella yksilöllä on oma kokemusmaailmansa. Merkittävät oppimiskokemukset vaikuttavat näkemyksen muuttumiseen, esimerkiksi itsestä tai ympäristöstä. (Korhonen 2005, 58, 59, Luukka 2007, 25 ja Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri 2010, 5.)

Harjoittelussa opiskelijoiden käsitys muuttuu psyykkisistä häiriöistä ja psykiatrisesta työstä. Muutokseen vaikuttavat erilaiset oppimiskokemukset, kuten potilaiden kohtaaminen. Harjoittelussa opiskelijat oppivat havainnoimaan potilaiden oirehdintaa, joka lisää ymmärrystä psyykkisistä sairauksista ja niiden vaikutuksesta ihmiseen. Ammatilliset valmiudet kehittyvät oppimiskokemuksien avulla ja se vaikuttaa käsityksien muutokseen, esimerkiksi asenteiden ja ennakko-oletuksien suhteen. Opiskelijoiden merkitykselliset oppimiskokemukset liittyvät vahvasti käytännön työkokemuksien saamiseen, kuten vuorovaikutus-, yhteistyö- ja ohjauskokemuksiin. (Linnainmaa 2006, 80–81, 83, 87.)

3 OPISKELIJOIDEN AMMATILLISET VALMIUDET JA ASENTEET HARJOITTELUSSA

3.1 Opiskelijoiden tiedolliset ja taidolliset valmiudet

Sosiaali- ja terveysalan koulutuksien aikana, opiskelijoille kehittyy ammattiin edellytettäviä tiedollisia ja taidollisia valmiuksia. Tiedolliset valmiudet voidaan jaotella teoreettiseen tietoon ja arkitietoon. Taidolliset valmiudet käsittävät ammattiin liittyvät tekniset, sosiaaliset ja muut ammattiin edellyttämät osaamisvaatimukset. Nykyisin alan koulutuksissa käytetään opiskelijakeskeisiä opetusmenetelmiä, joissa korostetaan teoreettisen ja käytännöllisen tiedon yhteensovittamista sekä harjoittelukokemuksien saamista opiskelijoiden valmiuksien oppimisessa. (Heinonen 2003, 13, 24, 26.)

Teoreettinen tieto käsittää toiminnan kirjallisen sisällön, joka kuvailee, selittää ja ennustaa työtä. Teoreettinen tieto on usein tutkittua tietoa, joka on erilaisin menetelmin kerättyä, tieteellisesti osoitettua ja dokumentoitua tietoa. Arkitieto puolestaan muodostuu käytännön toiminnasta, joka on kokemuksen kautta saatua osaamistietoa. Arkitieto on sanatonta, ei-käsitteellisessä muodossa olevaa ja usein tiedostamatonta tietoa. Harjoittelut edistävät tiedon ymmärtämistä ja soveltamista työhön. (Heinonen 2003, 26.)

Opiskelijoiden taidolliset valmiudet, kuten vuorovaikutus-, ihmissuhde- ja yhteistyötaidot kehittyvät käytännön työympäristössä. Opiskelijat oppivat myös aloitteellisuutta, itsenäistä työskentelyä, vastuun ottamista, itsearviointia, tiedon hankkimista ja ongelmien ratkaisukykyä. Erityisesti hoitoalan työntekijöillä tulee olla perusvalmiutena tunnistaa ja ottaa puheeksi mielenterveys- ja päihdeongelmat, johon tarvitaan hyvät vuorovaikutustaidot. Opiskelijoiden tavoitteena on oppia taito kommunikoida potilaiden kanssa ja kyky käyttää omaa persoonaa tavoitteellisesti vuorovaikutuksessa. Harjoittelut lisäävät opiskelijoiden valmiuksia kohdata potilaita, joilla on mielenterveys- ja päihdeongelmia. Opiskelijoilla on yleensä myös harjoittelussa nimetty oma potilas, jonka kanssa opetellaan hoitosuhdetyöskentelyä. Onnistumiset esimerkiksi hoitosuhteissa potilaiden kanssa lisäävät opiskelijoiden ammatillista kehittymistä, kuten ohjaustaitojen edistymistä. Opiskelijat saavat harjoittelussa ymmärrystä mielen sairastumiseen eli siihen, että kuka tahansa ihminen voi sairastua psyykkisesti. Lisäksi opiskelijat oppivat turvallisia auttamismenetelmiä päivittäisessä potilastyössä, jotka kehittävät tutkimus-, hoito- ja kuntoutustaitoja. (Heinonen 2003, 16, 33, Kaisto ja Liimatainen 2013, Romppanen 2011, 198, 205, Suua 2013, 23–25 ja Virtanen 2013, 66.)

Opiskelijoiden yhteistyötaitojen kehittymisen kannalta on tärkeää, että harjoittelupaikkojen toiminta perustuu työntekijöiden rakentavaan yhteistyöhön ja moniammatilliseen työskentelyyn. Tällaisissa ympäristöissä opiskelijat oppivat ymmärtämään ammattialansa toiminta-alueen moniammatillisessa työryhmässä, saavat kokemuksia yhteistyön vaikutuksista potilaan hoidossa sekä saavat tietoa eri ammattiryhmien toiminnasta. Opiskelijoiden osallistuminen moniammatillisen työryhmän työskentelyyn, lisää moniammatillisuuden arvostusta voimavarana työyhteisöissä. (Heinonen 2003, 22.)

Opiskelijoiden valmiuksien oppimista lisää järjestelmällinen perehdytys, yksilöllinen ohjaus, opiskelijoiden aktiivinen toimiminen työyhteisössä sekä keskustelut työntekijöiden ja työpaikkaohjaajan kanssa. Ohjauksen merkitys ja opiskelijoiden tukeminen ovat erityisen tärkeitä harjoittelussa. On merkityksellistä panostaa asioihin, joilla vaikutetaan positiivisesti opiskelijan harjoittelukokemuksiin, helpotetaan harjoittelun sujumista ja lisätään opiskelijan kiinnostusta alaa kohtaan. Henkilökunnalla on vaikutusta siihen, kokeeko opiskelija onnistuneensa harjoittelun aikana. Ohjauksessa on tärkeää opiskelijalähtöisyys, jolloin opiskelijat otetaan mukaan työyhteisöön, vahvistetaan heidän itseluottamusta ja tuetaan työyhteisön jäseneksi kasvamista. Tärkeää on myös edistää opiskelijoiden itsenäistä vastuunottamista ja toimimista valmiuksien kehittämisessä. (Elomaa, Paltta, Saarikoski, Sulosaari ja Ääri 2005, 26–27, Suua 2013, 24 ja Virtanen 2013, 65.)

Savonia ammattikorkeakoulu (2017e) on luonut esimerkiksi sairaanhoitajaopiskelijoille yleiset oppimistavoitteet mielenterveys - ja päihdehoitotyön harjoittelujaksolle. Harjoittelussa opiskelijoiden valmiudet kehittyvät tavoitteiden suuntaisesti. Harjoittelun jälkeen opiskelija:

- osaa toimia ammattieettisten periaatteiden mukaisesti,
- osaa reflektoida asenteiden ja tunteiden merkitystä mielenterveys- ja päihdetyössä,
- osaa ohjata potilaita, potilasryhmiä, omaisia, opiskelijatovereita tai henkilökuntaa,
- osaa kertoa harjoittelupaikan keskeiset yhteistyökumppanit,
- osaa työskennellä moniammatillisen työryhmän jäsenenä,
- osaa käyttää oppimisessaan mielenterveys- ja päihdetyöhön liittyvää näyttöön perustuvaa tietoa,
- osaa kohdata eri kulttuurista olevia ihmisiä,
- osaa toteuttaa turvallisesti keskeisiä mielenterveys- ja päihdetyön auttamismenetelmiä,
- osaa toteuttaa turvallisesti lääkehoitoa sekä
- osaa arvioida ja edistää omaa mielenterveys- ja päihdetyön osaamistaan.

3.2 Opiskelijoiden asenteet

Asenne on tunteiden, ajatusten ja toiminnan kokonaisuus. Asenteilla tarkoitetaan joko positiivista tai negatiivista tunnetta. Asenteet kohdistuvat aina johonkin, kuten asiaan, henkilöön tai ilmiöön. Asenne muodostuu kohdetta koskevasta sen hetken tiedosta ja siihen liittyvästä tunteesta. Ihmisillä on hyvin usein kielteisiä asenteita psyykkisiä häiriöitä kohtaan, kuten tietämättömyydestä johtuvia pelkoja ja ennakkoluuloja. (Erwin 2001, 11, Lönnqvist ja Lehtonen 2017, 19 ja Saarniaho 2005.)

Psykiatriset työharjoittelut luovat kuormittavuutta opiskelijoille, koska ne sisältävät emotionaalisesti vaativia tilanteita. Opiskelijoilla voi ilmetä stressiä ja erilaisia tunteita harjoitteluun menemisen suhteen. Tunteet voivat myös vaihdella harjoittelun aikana. Opiskelijat kokevat usein jännitystä, stressiä, pelkoa, uupumusta, innostusta, kauhua, surua ja iloa. Etukäteen voi jännittää esimerkiksi, mitä sanoa potilaille tai miten reagoida poikkeavaan käyttäytymiseen. Opiskelijoilla ilmenee usein myös epävarmuuden tunnetta omia kykyjä, toimintaa ja valmiuksia kohtaan. Epävarmuus voi lisätä esimerkiksi potilaiden kohtaamistilanteissa pelkoa, jännitystä ja ahdistusta. Opiskelijoilla ei ole välttämättä käsitystä ja aikaisempaa kokemusta, miten toimia eri tilanteissa. Tietämättömyyden ja kokemattomuuden vuoksi, opiskelijat kokevat itseluottamus tunteen puutetta. (Hurme 2013, 26, Kouvo 2005, 17–18 ja Suua 2013, 24.)

Psykiatrinen harjoittelu on erilainen kuin muut koulutuksien aikana olevat harjoittelut. Muissa harjoitteluissa oppiminen kohdistuu enemmän kädentaitoihin. Opiskelijat tarvitsevat tietoa ja tukea tilanteiden ymmärtämiseksi ja selkiyttämiseksi. Tukeva oppimisympäristö harjoitteluun voidaan toteuttaa siten, että opiskelijat tuntevat itsensä tervetulleeksi, he saavat kattavan perehdytyksen ja heitä tuetaan aktiiviseen työskentelyyn potilaiden kanssa. Rohkaisulla ja tuella voidaan lisätä opiskelijoiden itseluottamusta ja valmiuksia kohdata monenlaisia tilanteita. Lisäksi opiskelijoiden harjoittelukokemusten reflektointi ja tukea antava ohjaus lisäävät myönteisten kokemuksien saamista. (Suua 2013, 24.)

Opiskelijoilla on harjoittelussa nimetyt opiskelija-ohjaajat, jotka ohjaavat käytännön työhön ja keskustelevat opiskelijan kanssa opituista kokemuksista. Ohjaajan ja opiskelijan yhteistyösuhde on avainasemassa näiden toteutumiselle. Yhteistyön kehittymiselle ovat tärkeää molemminpuolinen vuorovaikutus, luottamus sekä avoin ja lämminhenkinen ilmapiiri, jolloin opiskelijan on mahdollista reflektoida oppimiskokemuksia. Hyvä ohjaussuhde tukee ja edistää opiskelijan oppimista sekä vähentää mahdollisia pelkoja ja jännitteitä. Opiskelijoita tulee ohjata näkemään potilaat yksilöinä ja ihmisinä, joilla on psyykkinen sairaus. Ohjauksen tulee kohdistua potilaiden oireisiin ja niiden tunnistamiseen, jotta opiskelijat oppivat erottamaan ihmisen ja sairauden toisistaan. Tämä lisää opiskelijoiden empatiaa potilaita kohtaan ja ymmärrystä potilaiden kokemasta kärsimyksestä. (Combs 2016, Elomaa, Paltta, Saarikoski, Sulosaari ja Ääri 2005, 26–27, Heinonen 2003, 29 ja Vesterinen 2002, 40.)

Työnohjaus psykiatrisessa työympäristössä on myös tärkeässä roolissa opiskelijoiden tukemisessa ja oppimisen kehittymisessä. Työnohjauksessa käsitellään työhön liittyviä ajatuksia, tunteita ja toimintamalleja yhdessä työnohjaajan kanssa. Tarkoituksena on reflektoida työtä ja omaa toimintaa. Työnohjaus perustuu oppimiseen, kehittymiseen, ammatillisuuteen, jatkuvuuteen, vapaaehtoisuuteen ja yhteistyöhön ohjaajan ja ohjattavan välillä. Työnohjauksen tavoitteena on tietojen ja taitojen kehittyminen, ammatillisen identiteetin pohtiminen tai työssä ilmenevien tunteiden tarkastelu. Työnohjauksen tehtävänä on tukea jaksamista ja vahvistaa ohjattavan voimavaroja. (Paunonen-Ilmonen 2001, 132 ja Vuorilehto, Larri, Kurki ja Hätönen 2014, 98.)

Kokemuksien ja tutkimustiedon perusteella, opiskelijat suhtautuvat myönteisesti oppimisestaan mielenterveystyön harjoittelun päättyessä. Alkuvaiheen ennakko-oletukset yleisesti muuttuvat harjoittelun aikana. Negatiiviset asiat kääntyvät usein vahvuudeksi ja opiskelijat ovat tyytyväisiä harjoitteluun, koska kokevat oppineensa tärkeitä ammatillisia valmiuksia ja saaneet tietoa. Opiskelijoiden kokemus harjoittelusta voi vaikuttaa esimerkiksi sairaanhoitajaopiskelijoiden suuntautumisalueeseen hoitotyössä. Mielenterveystyön harjoittelusta muodostunut positiivinen kokemus rohkaisee opiskelijoita ajattelemaan alaa mahdollisena työurana. (Korhonen 2005, 58 ja Suua 2013, 25.)

3.3 Opiskelijoiden asenteet kansainvälisestä näkökulmasta

Terveydenalan tutkimukset ovat osoittaneet Australiassa, Brasiliassa, Kanadassa, Kroatiassa, Englannissa, Malesiassa, Espaniassa ja Turkissa, että mielenterveyssairauksia kohtaan on ennakkoluuloja, syrjintää, tietämättömyyttä ja kielteisiä asenteita. Mielenterveys- ja päihdeongelmista kärsiviä potilaita pidetään vaarallisina, ennalta arvaamattomina ja erilaisina muihin potilaisiin verrattuna. USA:ssa alle 1 % sairaanhoitajista valitsee työkseen mielenterveyshoitotyön. (Hunter, Weber, Shattell ja Harris 2014, 1 ja Tarun, Kishore, Dinesh ja Yatan Pal Singh 2012.)

Ihmisillä on olemassa vanhoja negatiivisia uskomuksia mielenterveyshäiriöitä kohtaan, jotka voivat osaltaan vaikuttaa esimerkiksi opiskelijoiden työpaikkavalintoihin. Opiskelijoilla on yleensä jonkin verran tietoa mielenterveyssairauksista, mutta heillä on silti kielteisiä asenteita psyykkisiä sairauksia ja mielenterveysasiakkaita kohtaan. Opiskelijoiden kielteisiin asenteisiin voitaisiin vaikuttaa, kun opiskelijat kohtaisivat henkilöitä, joilla on mielenterveys sairaus. Psykiatrisessa työympäristössä olevat harjoittelut mahdollistavat mielenterveys- ja päihdepotilaiden kohtaamisen ja tutustumisen, jolla on vaikutusta opiskelijoiden kielteisten asenteiden muutoksessa. Työntekijät joilla on negatiivisia asenteita mielenterveyspotilaita kohtaan, eivät todennäköisesti pysty tarjoamaan riittävää tukea ja optimaalista hoitoa näille potilaille. (Connaughton ja Gibson 2015, Hunter, Weber, Shattell ja Harris 2014, 2 ja Tarun, Kishore, Dinesh ja Yatan Pal Singh 2012.)

4 OPPIMISYMPÄRISTÖNÄ OIKEUSPSYKIATRINEN NIUVANNIEMEN SAIRAALA

4.1 Oikeuspsykiatria

Psykiatria on lääketieteen erikoisala, jonka tarkoituksena on tutkia sekä hoitaa mielenterveyden häiriöitä. Suomessa psykiatrian toimialaan kuuluvat aikuis-, lasten-, nuoriso- ja oikeuspsykiatria. Mielenterveyshäiriöt aiheuttavat ihmisille psyykkistä kärsimystä ja toimintakyvyn haittaa oireidensa vuoksi. Jokaiselle häiriölle on olemassa oma nimike, eli diagnoosi. Mielenterveyden häiriöitä ovat esimerkiksi psykoosit, kaksisuuntaiset mielialahäiriöt, masennustila, päihteiden käyttöön liittyvät häiriöt ja ahdistuneisuushäiriöt. Psykiatriassa on olemassa tilanteita, joissa ihmisellä on selvästi todettava psyykkinen häiriö tai jopa vaikea-asteinen todellisuuden vääristymä, mutta ihminen itse kokee olevansa terve. Psykiatrisen potilaan hoitoon osallistuu yleensä moniammatillinen hoitotiimi, johon kuuluu psykiatrian lääkäreitä, psykologeja, hoitajia, sosiaalityöntekijöitä, toimintaterapeutteja, fysioterapeutteja, ravitsemusterapeutteja ja muita alan asiantuntijoita. (Lönnqvist ja Lehtonen 2017, 19–20.)

Oikeuspsykiatria on oma erikoisalansa Suomessa. Oikeuspsykiatria tutkii mielenterveys häiriöiden vaikutusta ihmisen käyttäytymisessä sekä psyykkisten häiriöiden ja poikkeavuuksien huomioimista lakien soveltamisessa. Lisäksi oikeuspsykiatria tutkii rikollisen ja väkivaltaisen käyttäytymisen ehkäisemistä ja hoitamista sekä tekee vaarallisuusarvioita. (Tiihonen 2017, 704–705.)

Oikeuspsykiatriassa arvioidaan mielentilatutkimuksen avulla rikoksesta epäiltyjen ja syytettyjen syyntakeisuutta. Lain mukaan rikoksen tehnyt henkilö on syyntakeeton, jos hän ei tekohetkellä pysty ymmärtämään tekonsa luonnetta tai oikeudenvastaisuutta mielisairauden, vakavan mielenterveyden tai tajunnan häiriön, syvän vajaamielisyyden tai muun vastaavan tekijän takia. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) voi tehdä mielentilatutkimukseen määrätylle henkilölle hoitoonmääräämispäätöksen ennen kuin rikos on käsitelty tai ratkaistu tuomioistuimessa, jos edellytykset ovat olemassa. (Tiihonen 2017, 704.)

Syyntakeettomana tuomitsematta jääneet siirtyvät yleisesti tahdosta riippumattomaan sairaalahoitoon. Suomessa suurin osa oikeuspsykiatrisista potilaista hoidetaan Niuvanniemen- ja Vanhan Vaasan sairaalassa. Näissä sairaaloissa hoidetaan oikeuspsykiatristen potilaiden lisäksi vaarallisia ja vaikeahoitoisia potilaita, jotka eivät ole käyneet läpi juridista syyttämisprosessia. Aikuisista kriminaalipotilaista yli 70 prosenttia sairastaa skitsofreniaa ja muilla potilailla on jokin muu vakava psykoottinen häiriö. Skitsofrenia on psykoosiksi luokiteltu mielenterveydellinen häiriö, jolle tyypillisiä oireita ovat harhaluulot, aistiharhat, puheen ja käyttäytymisen hajanaisuus, tunneilmaisun latistuminen sekä puheen köyhtyminen. Oikeuspsykiatristen potilaiden hoitoajat ovat yleensä pitkiä, koska sairaus on usein vaikea ja alkanut jo nuorella iällä. (Suvisaari, Isohanni, Kieseppä, Koponen, Hietala ja Lönnqvist 2017, 142 ja Tiihonen 2017, 704, 714.)

4.2 Niuvanniemen sairaala

Niuvanniemen sairaala vastaa valtakunnallisten oikeuspsykiatristen erityistason sairaanhoidollisten palvelujen ja mielentilatutkimusten tuottamisesta. Sairaalassa tehdään merkittäväosa Suomen mielentilatutkimuksista, joita on vuosittain noin 45–50. Sairaalassa olevat mielentilatutkimuspotilaat ovat pääasiassa vakavista henkeen ja terveyteen kohdistuvista rikoksista syytteessä olevia tutkintavankeja. Sairaalassa hoidossa olevat potilaat ovat mielenterveyslain mukaisesti tahdosta riippumattoman hoidon tarpeessa olevia aikuispotilaita ja alaikäisten hoitoyksikössä alle 18-vuotiaita potilaita. Hoitoon määrätyt potilaat tulevat sairaalaan Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) päätöksellä tai sairaanhoitopiirin hakemuksesta sairaalan ylilääkärin päätöksellä. Yli 80 % sairaalassa hoidossa olevista potilaista sairastaa skitsofreniaa. Potilaiden erityisongelmina korostuvat kyvyttömyys hallita väkivaltaista käyttäytymistä ja päihdeongelmat. (Niuvanniemen sairaala 2016a, Niuvanniemen sairaala 2016b ja Niuvanniemen sairaala 2017a.)

Sairaalan tehtävistä säädetään laissa ja asetuksessa valtion mielisairaaloista sekä mielenterveyslaissa ja -asetuksessa. Sairaalan toimintaa valvovat Itä- Suomen aluehallintovirasto, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto (VALVIRA), Eduskunnan oikeusasiamies sekä Sosiaali- ja terveysministeriö (STM). Sairaala toimii Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) tulosohjauksessa, nettobudjetoituna valtion laitoksena. Sairaala toimii myös Itä- Suomen yliopiston oikeuspsykiatrian klinikkana. Niuvanniemen sairaala on opetussairaala, joka vastaa muun muassa alan erikoislääkärikoulutuksesta. Sairaala on arvostettu kansainvälisesti alan tutkimustoiminnan sekä vahvasti tutkimukseen ja näyttöön perustuvien hoitokäytäntöjen ansiosta. Sairaalan palvelussuhteet ovat valtion virkasuhteita. (Niuvanniemen sairaala 2017a.)

Potilaiden hoidossa käytetään käypähoitosuosituksia, mutta erityisongelmien vuoksi monesti joudutaan soveltamaan yksilöllisiä ratkaisuja. Potilaslähtöisyys sekä moniammatillinen työskentely ovat hoidon suunnittelun, toteutuksen ja arvioinnin lähtökohtia. Potilas osallistuu voimavarojensa mukaan alusta lähtien hoidonsuunnitteluunsa. Sairaalan laatima hoitosuunnitelmalomake edistää potilaan laaja-alaisen hoidon suunnittelun, toteuttamisen ja arvioinnin. (Niuvanniemen sairaala 2017c.)

Potilaan saapuessa sairaalaan, hoito aloitetaan yleisesti sairaalan tutkimus- ja vastaanotto osastoilla. Tulovaiheessa lääkäri haastattelee potilaan ja tekee kliinisen tutkimuksen, täydentäen somaattisilla tutkimuksilla sekä laboratorio- ja muilla tutkimuksilla. Lääkärin määräämät tutkimukset ovat yleensä esimerkiksi sydänfilmi (EKG), aivosähkökäyrä (EEG) ja aivojen magneettikuvausta (MRI). Hoidon edetessä eli sairauden ja väkivaltaisuuden hallinnan kehittyessä, potilas siirtyy enemmän vapauksia ja vastuuta tarjoaville kuntoutusosastoille. (Lönnqvist 2017, 43, 58 ja Niuvanniemen sairaala 2017c.)

Sairaalassa on käytössä monipuolisesti erilaisia hoito- ja kuntoutusmuotoja potilaille. Psykososiaaliset hoito- ja kuntoutusmuodot sisältävät erilaisia ryhmiä, tiimejä, harjoittelujaksoja, terapioita, neuvontaa ja tukitoimintaa. Ryhminä ovat esimerkiksi ahdistuksenhallinta ja sosiaalisten taitojen harjoittelu. Terapia vaihtoehtoina ovat muun muassa kognitiivinen psykoterapia ja käyttäytymisterapia sekä psykoanalyyttinen psykoterapia. Sairaala tarjoaa myös yksilöllistä toimintaterapiaa ja työterapiaa. Työterapiassa sisältää erilaisia ryhmiä, joissa potilaat pääsevät harjoittamaan erilaisia taitoja. Työterapiapaikkoina ovat esimerkiksi askartelu, kudonta, ulko- ja puutarhatyö sekä tekninen työ. (Niuvanniemen sairaala 2017d.)

Potilaat saavat tarpeiden mukaan perushoitoon ja ruumiilliseen terveyteen liittyvää kuntoutusta, kuten ravitsemusohjausta ja – terapiaa, fysioterapiaa sekä suun hoitoon liittyvää ohjausta. Sairaalassa on useita liikuntaryhmiä, joiden avulla ylläpidetään ja kuntoutetaan potilaiden fyysistä toimintakykyä. Sairaalassa on usein myös erilaisia tapahtumia, kuten harrastus- ja urheilukilpailuja sekä omaisten päivä joilla tuetaan potilaiden kuntoutumista. Lisäksi kuntoutus- ja hoitomuotoina ovat yhteisöhoito, riippuvuuksien hoito sekä muut kuntouttavat toiminnot, kuten musiikkiterapeuttinen toiminta ja arkielämän taitojen opettelu. (Niuvanniemen sairaala 2017d.)

Lääkehoito on usein edellytyksenä sille, että potilaaseen saadaan hoidollinen kontakti ja päästään hyödyntämään vuorovaikutuksellisia hoitomenetelmiä. Sairaalassa on yhtenä hoitomuotona lääkehoito. Valtaosa potilaista sairastaa skitsofreniaa ja taustalla on usein päihdeongelma, aggression hallinnan puute ja alttius lääkkeiden haitoille, joka luo lääkehoidolle muotoilevia tekijöitä. Lääkehoidossa toteutetaan hyvän hoitokäytännön periaatteita ja lääkevalinnat tehdään yksilöllisesti. Joidenkin vaikeasti oireilevien potilaiden hoidossa, voidaan käyttää myös aivojen sähköhoitoa, eli ECT-hoitoa. Sähköhoito annetaan nukutuksen aikana. Sähköhoidolla on hyvä hoitovaste, esimerkiksi vaikeassa masennustilan lievittämisessä tai skitsofrenian vakavien oireiden lievittämisessä. (Niuvanniemen sairaala 2017e ja Partanen, Lönnqvist ja Syvälahti 2017, 869–870.)

Jokaisella potilaalla on omahoitaja, jonka kanssa potilas käy säännöllisesti hoitosuhdekeskusteluja. Hoitosuhdetyöskentely on potilaan ja hoitajan välinen ammatillinen yhteistyösuhde, jossa käsitellään potilaan asioita. Lähtökohtana työskentelyssä on vastavuoroinen vuorovaikutus ja potilaan yksilölliset hoidon tarpeet. Vuorovaikutuksessa korostuvat psykoterapeuttiset elementit, joiden avulla potilasta tuetaan esimerkiksi tunnistamaan, käsittelemään ja hallitsemaan väkivaltaista käyttäytymistään. Hoitosuhteessa potilas voi tarkastella ja tehdä havaintoja omasta tavasta tuntea, ajatella ja toimia. Hoitosuhteet kestävät usein vuosia, joten työskentely perustuu luottamukseen, avoimuuteen, rehellisyyteen, turvallisuuteen ja kunnioittamiseen. (Niuvanniemen sairaala 2017f ja Vuorilehto, Larri, Kurki ja Hätönen 2014, 65, 67.)

5 TUTKIMUKSEN TARKOITUS, TAVOITE JA TUTKIMUSTEHTÄVÄ

Opinnäytetyössä tutkittiin opiskelijoiden kuvaamia erilaisia merkityksellisiä oppimiskokemuksia harjoittelussa. Tarkoituksena oli selvittää sosiaali- ja terveysalan opiskelijoiden merkitykselliset oppimiskokemukset Niuvanniemen sairaalassa. Tavoitteena oli saada ajankohtaista tietoa opiskelijoiden oppimiskokemuksista psykiatrisessa harjoitteluympäristössä.

Niuvanniemen sairaala voi hyödyntää opinnäytetyön tuloksia opiskelijaohjauksen toimintamenetelmien kehittämisessä, opiskelijoiden oppimisen tehostamiseksi. Sairaala voi hyödyntää tuloksia myös ohjaamisen suunnittelussa, kehittämisessä, kouluttamisessa ja organisoinnissa. Sairaalan opiskelijaohjaajat ja esimiehet saavat tuloksista tietoa, jonka avulla voivat edistää opiskelijoiden oppimista, yksilöllistä ohjaamista lisäämällä. Lisäksi eri sosiaali- ja terveysalan koulutusorganisaatiot voivat hyödyntää opinnäytetyön tuloksia psykiatrian opetuksen ja harjoitteluiden ohjaamisen kehittämisessä.

Tutkimustehtävänä oli

1. Mitkä ovat sosiaali- ja terveysalan opiskelijoiden merkitykselliset oppimiskokemukset Niuvanniemen sairaalassa?

6 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTTAMINEN

6.1 Tutkimusmenetelmä

Tämä opinnäytetyö on laadullinen eli kvalitatiivinen tutkimus. Laadullisessa tutkimuksessa ollaan kiinnostuneita asioista, joita ei voida mitata määrällisesti. Lähtökohtana on todellisen elämän kuvaaminen ja siten ymmärryksen lisääminen aiheesta, kuten esimerkiksi ihmisten henkilökohtaisten kuvauksia avulla. Laadullisessa tutkimuksessa tutkitaan kohdetta kokonaisvaltaisesti, tarkoituksena löytää uusia tosiasioita. (Hirsjärvi, Remes ja Sajavaara 2009, 161 ja Kankkunen ja Vehviläinen-Julkunen 2013, 74.)

Laadullinen tutkimusmenetelmä oli tarkoituksen mukaisin menetelmä, koska sen avulla saadaan tietoa ja sitä käytetään merkityksien tutkimiseen. Merkityksenä voivat olla esimerkiksi erilaiset kokemukset. Tutkimus kohdistui opiskelijoiden itsekertomiin oppimiskokemuksiin, joita kuvataan opinnäytetyössä mahdollisimman laaja-alaisesti. Tutkimuksessa käytetään induktiivista lähestymistapaa, koska opiskelijoiden merkityksellisiä oppimiskokemuksia psykiatrian puolelta on tutkittu vähän. Induktiivisen lähestymistavan luonnetta voidaan kuvailla persoonakohtaisuudella ja yksilöllisyydellä, joka sopii menetelmänsä vuoksi käytettävään aineistoon. (Kankkunen ja Vehviläinen-Julkunen 2013, 67 ja Vilkka 2015, 118, 120).

Laadulliselle tutkimukselle on tyypillistä kokonaisvaltaisen tiedon saaminen tutkittavasta aineistosta. Hyvin usein ihmiset ovat tiedon keruun välineenä. Laadullisessa tutkimuksessa on tärkeää tutkittavien näkökulmien esille pääseminen, esimerkiksi kyselytutkimuksen avulla. (Hirsjärvi, Remes ja Sajavaara 2009, 164, 185, 197.) Tutkimusaineisto on kerätty kyselytutkimuksen avulla. Kysely sisälsi avoimen kysymyksen, johon opiskelijat vastasivat. Avoin kysymys antaa opiskelijoille mahdollisuuden tuoda esille omat todelliset ajatukset ja tuntemukset, ilman haastattelijan tai ryhmän tuomaa painetta.

6.2 Tutkimuksen kohderyhmä ja aineiston keruu

Tutkimuslupa (Liite 1) anottiin Niuvanniemen sairaalan johtavalta ylihoitajalta. Tutkimuslupapäätös (Liite 2) tuli kirjallisena 21.4.2017. Tutkimusluvan saamisen jälkeen, sairaalan opiskelijakoordinaattori luovutti tutkimusaineiston kirjallisena. Käytettävissä oli valmis tutkimusaineisto, joten aineiston keruuta ei tarvinnut tehdä. Hirsjärvi (2009, 186) ym. mukaan tutkimusaineistona voidaan hyödyntää valmiina olevaa materiaalia ja aineistoa, koska tutkimusaineistojen keruussa tulee pyrkiä ekonomisiin ratkaisuihin.

Opinnäytetyön tutkimusaineisto muodostui Niuvanniemen sairaalassa olleiden sosiaali- ja terveysalan opiskelijoiden kirjoittamista kuvauksista merkityksellisimmistä oppimiskokemuksista ohjatussa harjoittelussa. Tutkimusaineisto oli vuosilta 2010–2016. Halosen (2017) mukaan Niuvanniemen sairaalassa on noin 100–110 sosiaali- ja terveysalan opiskelijaa harjoittelemassa vuosittain.

Niuvanniemen sairaalassa on käytössä valtakunnallinen CLES eli opiskelijaohjauksen laatukysely. Kyselyyn on lisätty avoin kysymys opiskelijoiden merkityksellisimmästä oppimiskokemuksesta harjoittelujakson aikana. Laadullisen tutkimuksen aineistonkeruu metodina voidaan käyttää kyselylomakkeisiin perustuvaa menetelmää, koska kyselytutkimusten avulla voidaan kerätä tietoja ihmisten tiedoista, arvoista, asenteista, toiminnasta, mielipiteistä, uskomuksista ja tosiasioista. Kysely voi sisältää avoimia kysymyksiä, joissa esitetään kysymys ja tämän jälkeen on tyhjätila vastausta varten. Kyselytutkimusten avulla voidaan kerätä laaja tutkimusaineisto, koska kyselyyn voi vastata paljon ihmisiä. (Hirsjärvi, Remes ja Sajavaara 2009, 164, 195, 197–198).

Opiskelijat vastaavat CLES-kyselyyn vapaaehtoisesti ja nimettömästi harjoittelun loppupuolella. Vuosittain kyselyyn on vastannut 47–95 (taulukko 1) opiskelijaa. Kyselyyn vastanneet opiskelijat olivat lähihoitaja-, bioanalyytikko-, ensihoitaja-, fysioterapia-, kätilö-, sairaanhoitaja-, suuhygienisti-, terveydenhoitaja- ja toimintaterapeutti opiskelijoita.

TAULUKKO 1. Opiskelijaohjauksen laatukyselyyn vastanneiden opiskelijoiden lukumäärä vuosina 2010–2016 (Niuvanniemen sairaala 2017b.)

Vuosi	Vastanneiden opiskelijoiden lukumäärä
2010	47
2011	72
2012	95
2013	82
2014	84
2015	76
2016	86

6.3 Aineiston analyysi

Sisällönanalyysi on laadullisen tutkimuksen metodi, jonka avulla voidaan kuvata tutkimusaineisto sanallisesti. Sisällönanalyysin avulla voidaan etsiä tekstistä merkityssuhteita. Yleisesti laadullisessa tutkimuksessa käytetään induktiivista sisällönanalyysia, koska sen avulla voidaan ja pyritään paljastamaan uusia odottamattomia asioita. Induktiivisesta menetelmästä voidaan käyttää nimitystä aineistolähtöinen menetelmä. Induktiivisessa analyysissa päättely etenee yksittäisistä havainnoista yleisiin merkityksiin. Analyysin lähtökohtana on aineiston monitahoinen ja yksityiskohtainen tarkastelu. (Hirsjärvi, Remes ja Sajavaara 2009, 164, 266 ja Vilkka 2015, 163.)

Tutkimusprosessi alkaa empiirisistä havainnoista, kuten kirjallisten aineistomateriaalien lukemisesta ja tulkitsemisesta. Lukemisen ja tulkitsemisen avulla aineistosta nousee analyysiin tutkimusasioita. Aineistolähtöisessä sisällönanalyysissa tutkija pyrkii löytämään tutkimusaineistosta logiikan ennen analyysia. Tämän jälkeen alkaa tutkimusaineiston pelkistäminen. Pelkistämisen avulla aineistosta poistetaan tutkimustehtävän osalta epäolennainen tieto, tarkoituksena saada esille tutkittavan aiheen tieto. Pelkistämisessä tutkimusaineisto tiivistetään ja jaetaan osiin. Tiivistämistä ohjaa tutkimustehtävä. Pelkistämisen jälkeen aineisto ryhmitellään, nimetään ryhmän sisällön mukaisesti, muotoillaan ja luokitellaan kategorioiksi. Seuraavaksi seulotaan tutkittavan asian kannalta merkitykselliseksi nousseet kategoriat. Saman sisältöiset luokat yhdistetään ja tarkennetaan. (Hirsjärvi, Remes ja Sajavaara 2009, 266 ja Vilkka 2015, 163–164.)

Opinnäytetyön aineiston analyysimenetelmänä käytettiin induktiivista sisällönanalyysia. Tutkimusprosessi alkoi aineiston huolellisella läpi lukemisella heinäkuussa 2017. Opiskelijoiden kirjoittamat vastaukset olivat 1-4 rivin mittaisia. Aineiston lukemisen jälkeen alkoi analyysin tekeminen. Opinnäytetyön tutkimustehtävä ohjasi analyysin tekemisessä. Aineistosta alleviivattiin merkityksellisiä oppimiskokemuksia tutkimustehtävän mukaisesti, jolloin alkuperäisistä ilmaisuista muodostui pelkistettyjä ilmauksia. Pelkistetyt ilmaukset koottiin tietokoneelle yhdeksi dokumentiksi. Ilmaukset jaettiin ja yhdistettiin yhteen kuuluvien asioiden mukaan, joista muodostui alakategorioita. Alakategoriat saivat nimet asiasisältöjen mukaisesti. Alakategorioiden muodostamisesta on esimerkkikuvaus (liite 3), joka selventää kuinka alkuperäisistä ilmauksista muodostui pelkistyksiä ja pelkistyksistä alakategorioita. Opiskelijoiden alkuperäiset ilmaukset on kursivoitu liitteeseen.

Alakategorioista muodostui yläkategorioita. Yläkategorioita oli yhteensä yhdeksän, joista muodostui kolme yhdistävää kategoriaa. Yhdistävät kategoriat nimettiin sisällön mukaisesti opiskelijoiden asenteisiin sekä tiedollisten- ja taidollisten valmiuksien kehittymiseen. Sisällönanalyysiprosessista on esimerkkikuvaus (Liite 4). Opinnäytetyön tuloksissa aihealueet on nimetty yhdistävien- ja yläkategorioiden mukaan. Tutkimustulokset on esitetty alakategorioiden ja pelkistyksien avulla. Hirsjärvi (2009, 233) ym. mukaan tutkimusselosteita voidaan havainnollistaa suorilla vastaajien tuottamilla vastauksilla. Tulososioon lisättiin opiskelijoiden suoria lainauksia, jotka on kursivoitu ja sisennetty tekstiin.

7 OPINNÄYTETYÖN TULOKSET

7.1 Opiskelijoiden tiedollisten valmiuksien kehittyminen

7.1.1 Opiskelijoiden tietojen kehittyminen psykiatriasta

Opiskelijat kokivat tärkeäksi koulussa opitun teoriatiedon yhdistymisen käytännön psykiatrian harjoitteluun. Osan mielestä käytännön harjoittelu ja teoria tukivat toisiaan sekä teoriassa opittuja asioita pystyi soveltamaan käytäntöön. Jotkut opiskelijat toivat puolestaan esille, että harjoittelun aikana oli ilmennyt uusia tiedollisia asioita, joita koulussa ei ollut käsitelty. Harjoittelun aikana oli ollut erilaisia tietoa antavia (info) tilaisuuksia opiskelijoille, jotka olivat tukeneet oppimista. Myös erilaiset koulutukset, tutustumistapaamiset, tiedon etsiminen ja potilasteksteihin perehtymiset olivat lisänneet tiedollisia valmiuksia ja näin olleet merkittäviä kokemuksia. Opiskelijat kokivat saavansa harjoittelusta monipuolista tietoa.

Teoriatiedon yhdistyminen käytännön työelämään
Kaikki opiskelijoille järjestetyt infot tukivat harjoittelua hyvin ja niistä sai paljon irti

Harjoittelijoiden tietomäärä mielenterveys-, päihde- ja oikeuspsykiatrisestatyöstä, sekä työn vaatimista asioista oli kasvanut työharjoittelussa. Harjoittelujakso oli edistänyt opiskelijoiden tiedollista osaamista mielenterveyssairauksista, päihdeongelmista, sekä niiden oireista ja hoitamisesta. Työharjoittelu oli antanut myös tiedollisia valmiuksia tunnistaa potilaiden sairauksia, -ongelmia, -vahvuuksia ja -voimavaroja.

Opin paljon uutta mielenterveyssairauksista ja miten ne näkyvät potilailla
Opin paljon mielenterveystyöstä kokonaisuudessaan

Opiskelijoille oli tärkeää saada tietoa psyykkisistä sairauksista ja niiden hoitamisesta. Tiedollinen osaaminen oli vahvistunut muun muassa sen suhteen, mitkä tekijät voivat vaikuttaa psyykkisen sairauden syntymiseen ja miten psyykkiset sairaudet voivat vaikuttaa hyvinvointiin ja elämänhallintaan. Opiskelijoille oli tärkeää myös tiedon saaminen potilaiden kuntoutusprosessista ja kokonaisvaltaisen käsityksen muodostuminen psykiatrisesta työstä.

Sain hyvin kokonaisvaltaisen kuvan ja käsityksen mielenterveystyöstä
Nyt ymmärrän miksi mieli voi sairastua (tausta, perimä, traumat, jne.)

7.1.2 Opiskelijoiden tietojen kehittyminen Niuvanniemen sairaalan toiminnasta

Opiskelijoille oli merkityksellistä tietää, kuinka Niuvanniemen sairaalassa tutkitaan, hoidetaan ja kuntoutetaan potilaita. Harjoittelu oli helpottanut kokonaiskuvan saamista sairaalan- ja osastojen toiminnasta sekä toimintaperiaatteista. Osa harjoittelijoista ei ollut kuullut aikaisemmin Niuvanniemen sairaalasta. Puolestaan aikaisemmin psykiatrian puolella työskennelleet ja harjoitelleet opiskelijat kertoivat oppineensa eroja oikeuspsykiatrisen- ja yleispsykiatrisen potilaan hoitamisesta, sekä saivat uusia näkökulmia työhön ja työtehtäviin. Useat opiskelijat pitivät Niuvanniemen sairaalassa käytyä harjoittelua opettavaisimpana jaksona.

> *Pääsin näkemään kuinka laadukasta hoitoa potilaat Niuvanniemessä saavat*
>
> *Opin millaisia eroja on oikeuspsykiatrisen potilaan sekä yleispsykiatrisen potilaan hoitotyössä*

Sairaalan osastoihin tutustumista pidettiin tärkeänä, koska opiskelijat pääsivät näkemään erilaisia osastoja, kuten vastaanotto- ja kuntoutusosastoja. Osastoihin tutustuminen oli havainnollistanut osastojen välisen erilaisuuden. Akuutissa- ja kuntoutusvaiheessa olevan potilaan kohtaaminen oli havainnollistunut konkreettisesti mitä pitkäjänteisellä hoidolla voidaan saavuttaa, miten erikuntoisia potilaita sairaalassa on sekä miten potilaita hoidetaan ja kuntoutetaan. Osastoihin ja työterapiapaikkoihin tutustuminen oli antanut lisätietoa oikeuspsykiatristen potilaiden hoito-/kuntoutuspolusta ja -prosessista. Jotkut opiskelijat mainitsivat mielentilatutkimuksen hahmottumisen tärkeäksi kokemukseksi, josta olivat saaneet paljon tietoa harjoittelun aikana.

> *Merkityksellisintä on ollut saada tietoa oikeuspsykiatrisen potilaan hoitopolusta*
>
> *Mielentilatutkimuksen kulku kokonaisuudessaan hahmottui ja erityisesti siitä opin paljon*

7.2 Opiskelijoiden taidollisten valmiuksien kehittyminen

7.2.1 Opiskelijoiden tutkimus-, hoito- ja kuntoutustaitojen kehittyminen

Opiskelijoiden vastauksista kävi ilmi, ettei kaikilla ole ennestään kokemusta mielenterveys- ja päihdetyöstä tai psykiatristen potilaiden kohtaamisesta. Niillä opiskelijoilla joilla ei ollut aikaisempaa kokemusta psykiatriasta, kertoivat erityisesti oppineensa paljon uusia asioita. Psykiatrinen sairaala oli ollut erilainen oppimisympäristö, kuin aikaisemmat harjoittelupaikat. Potilaiden ongelmat ja oireet olivat erilaisia, joista ei ollut aikaisempaa kokemusta. Opiskelijat oppivat tunnistamaan potilaiden omia persoonia, vaikka taustalla oli vaikeasti oireilevia psyykkisiä sairauksia. Myös lakien mukainen toiminta oli korostunut enemmän psykiatrian puolen harjoittelussa, kuin muissa harjoitteluissa.

Kokemusta ei ollut ennestään mielenterveys- ja päihdetyöstä tai – potilaista

Tämä on niin erilainen ympäristö ja potilaiden ongelmat ja oireet ovat niin ainutlaatuisia verrattuna muihin harjoittelupaikkoihin

Opiskelijat oppivat paljon päivittäisessä potilastyössä. Tärkeinä oppimistilanteina pidettiin esimerkiksi vastuuvuoroja, joissa sai osallistua lääkärinkierroille. Potilaiden kanssa yhdessä tekeminen ja avustaminen päivittäisissä toiminnoissa korostuivat vastauksissa. Potilastyössä oppi tunnistamaan potilaiden tarpeita ja tukemaan heitä päivittäisissä toiminnoissa. Toki monen potilaan omatoimisuus arkisissa toiminnoissa oli ollut positiivisesti yllättävää. Muutamilla opiskelijoilla oli kehittynyt perushoitotaidot päivittäisessä potilastyössä. Yksi opiskelija kertoi merkityksellisimmäksi oppimistilanteeksi potilaan epilepsiakohtauksen, koska oli oppinut tilanteen vuoksi epilepsian hoitamisesta.

Lääkärin kierroille osallistuminen

Opin myös huomioimaan potilaan tarpeet ja auttamaan niiden toteutuksessa

Opiskelijat toivat vastauksissa esille hoitosuhdetyöskentelyn harjoittelemisen. Monelle opiskelijalle hoitosuhdetyöskentely oli uusi asia, kuten hoitosuhteen luominen ja ylläpitäminen. Hoitosuhdekeskustelut olivat opettaneet muun muassa luottamuksen rakentamista, toivon ylläpitämistä, itsevarmuutta, sekä kuuntelu- ja keskustelutaitoja. Keskusteluissa oli ollut tärkeää molemminpuolinen kunnioittaminen ja tasa-arvoisuus. Säännölliset keskustelut olivat merkityksellisiä, koska niiden avulla pystyi auttamaan ja tukemaan potilaita. Opiskelijat olivat huomioineet, miten suuri merkitys kahdenkeskisillä keskusteluilla on potilaan kuntoutumisen ja tukemisen kannalta. Hoitosuhteen harjoitteleminen avarsi näkemyksiä, ettei potilaiden psyykkinen sairaus tule välttämättä esille heti alkukeskusteluissa. Potilas-opiskelija keskusteluiden avulla, opiskelijat huomasivat myös oman ammatillisen osaamisen.

Hoitosuhdetyöskentely oli itselleni uutta

Oman oppimisen kannalta merkityksellisin on ollut omahoitajasuhde oman potilaan kanssa. Siinä on saanut perehtyä tämän työn yhteen tärkeimmistä elementeistä

Hoitosuhdetyöskentelyyn sisältyy hoitosuunnitelmien (hosun) laatiminen säännöllisesti moniammatillisessa työryhmässä, yhdessä potilaan kanssa. Joidenkin opiskelijoiden mielestä suunnitelmaan osallistuminen oli tärkein oppimiskokemus. Hoitosuunnitelman laatimiseen osallistuminen oli lisännyt opiskelijoiden ymmärrystä, mitä suunnitelma tarkoittaa konkreettisesti, mitä kaikkea suunnitelmaan sisältyy sekä miten suunnitelma kirjataan ja lähdetään toteuttamaan. Joidenkin opiskelijoiden mielestä, hoitosuunnitelma oli avartanut potilaiden yksilöllisen ja kokonaisvaltaisen kuntouttamisen Niuvanniemen sairaalassa. Hoitosuunnitelmaan osallistuminen oli myös avartanut opiskelijoiden näkemyksiä potilaiden hoidosta.

> *Hoitosuunnitelmissa mukana oleminen antoi hyvän oppimiskokemuksen siitä, kuinka yksilöllistä hoito on*
>
> *Potilaiden hoitoneuvottelut avartivat eniten potilaiden hoitoa, mennyttä ja tulevaa*

Opiskelijoiden yksi merkityksellisimmistä oppimiskokemuksista oli sähköhoidon seuraaminen. Opiskelijat kokivat tärkeäksi osallistua Niuvanniemen sairaalan järjestetylle sähköhoidonluennolle ennen sähköhoidon näkemistä. Luennolla käydyt asiat olivat tukeneet käytännön tilannetta ja lisänneet opiskelijoiden oppimista. Sähköhoito oli ollut tärkeä oppimistilanne, koska suurin osa opiskelijoista ei ollut nähnyt tätä hoitomuotoa aikaisemmin. Jotkut opiskelijat kirjoittivat myös, ettei sähköhoitoa oltu opetettu koulussa. Hoitoalanopiskelijat oppivat ohjaamaan, ennalta valmistelemaan ja tarkkailemaan sähköhoidossa käyvää potilasta.

> *Sähköhoitoon liittyvä luento ja sen seuraamaan pääsy*
>
> *Sähköhoidon näkeminen käytännössä oli varmastikin mieleenpainuvin yksittäinen tapahtuma harjoitteluni aikana*

Lääkehoitoon perehtyminen ja siihen osallistuminen ovat tärkeitä oppimisen osa-alueita hoitoalan opiskelijoille. Lääkkeiden jakaminen ja lääkeisiin liittyvä tiedonsaanti, kuten lääkeainepitoisuuksiin vaikuttavat tekijät olivat opiskelijoiden mielenkiinnon kohteita. Hoitopuolen opiskelijat huomioivat lääkityksen merkityksen potilaan psyykkisessä voinnissa, joten he halusivat oppia tuntemaan psykiatrianpuolen lääkkeitä. Muutaman hoitotyön opiskelijan mielestä tärkein oppimiskokemus oli ollut lihakseen pistettävän lääkeaineen laittaminen ja sen harjoitteleminen.

> *i.m. injektioiden antaminen*
>
> *Kaikki tuntui merkitykselliseltä mutta lähinnä itse koin lääkehoidon tärkeänä, jossa opin tuntemaan mielenterveyspotilaiden lääkityksen*

Erilaisiin terapiaryhmiin ja yksilöterapiaan osallistuminen sekä terapiaprosessin näkeminen olivat joidenkin opiskelijoiden mielestä tärkeimpiä oppimiskokemuksia. Tärkeimpinä ryhminä mainittiin esimerkiksi potilaiden vertaistukiryhmä, musiikkiryhmä, sosiaalistentaitojenryhmä, toimintaterapiaryhmä ja psykoedukaatioryhmä. Toimintaterapiaopiskelijat kertoivat tehneensä potilaille toimintakyvynarviointeja yhdessä ohjaajan kanssa. Toimintaterapiaopiskelijoille oli tärkeää vahvistaa omaa osaamista, joten esimerkiksi lausuntojen tekeminen ja niiden kirjaaminen sekä toimintaterapiamenetelmien soveltaminen käytäntöön olivat olleet osaamista vahvistavia tekijöitä. Sairaalassa käy vierailulla myös terapeuttiset kaverikoirat, jotka tapaavat potilaita. Muutama opiskelija koki kaverikoirien käynnin tärkeimmäksi oppimiskokemukseksi. Lisäksi erilaisten potilaiden kuntouttavien toimintojen näkeminen olivat olleet merkittäviä kokemuksia, kuten potilaiden kaupunkikäynnit hoitajien saattamana ja yhteiset tapahtumat. Ryhmillä, terapioilla ja toiminnoilla oli merkitystä sen vuoksi, kun opiskelijat näkivät niiden kuntouttavan vaikutuksen potilaisiin. Yksi opiskelija mainitsi fysioterapian tärkeimmäksi kokemukseksi, koska oli oppinut runsaasti psykofyysisestä fysioterapiasta.

Kaverikoirien vierailu

Kaupunkikäynti ja sen näkyvät vaikutukset potilaan vointiin oli yksi merkittävimmistä oppimiskokemuksista

Opiskelijoiden mielestä potilaille tehtävät erilaiset tutkimukset ja toimenpiteet olivat olleet merkityksellisiä oppimiskokemuksia. Opiskelijat mainitsivat potilaille tehtyjä eri tutkimuksia ja toimenpiteitä, joita olivat olleet seuraamassa, kuten esimerkiksi röntgen, pään magneetti-kuvaus, aivosähkökäyrä-kuvaus, verinäytteen ottaminen sekä psykologin ja psykiatrin tekemä tutkimus. Joidenkin opiskelijoiden mielestä mielentilatutkimusprosessi ja siihen liittyvä tulohaastattelu sekä tutkimukset olivat olleet tärkeimpiä oppimiskokemuksia.

Erilaisiin toimenpiteisiin osallistuminen

Psykiatrin tekemä tutkimus

7.2.2 Opiskelijoiden vuorovaikutustaitojen kehittyminen

Opiskelijoiden vuorovaikutustaidot kehittyivät harjoittelun aikana. Vuorovaikutus psykiatristen potilaiden ja työtiimin kanssa lisäsivät kommunikointitaitoja. Opiskelijoiden mukaan vuorovaikutus työyhteisön ja potilaiden välillä sekä sen merkityksellisyys, olivat tärkeitä opittavia asioita. Opiskelijat arvostivat potilaiden oma-aloitteista kontaktin ottamista ja hyväksyntää yhteisön jäseneksi.

Vuorovaikutuksen oppiminen

Työyhteisön ja potilaiden välinen vuorovaikutus ja sen merkityksellisyys

Moni opiskelija piti tärkeimpänä harjoittelujakson kokemuksena psykiatrisen potilaan kohtaamista ja potilaisiin tutustumista. Harjoittelun avulla he saivat varmuutta psykiatristen potilaiden kohtaamistilanteisiin, jolloin kohtaaminen ja vuorovaikutus tuntuivat luontevammalta. Potilaskohtaamisissa oli opittu erilaisia vuorovaikutustyylejä. Opiskelijat oppivat vuorovaikutusta ja potilaiden lähestymistä myös esimerkiksi henkilökuntaa seuraamalla. Opiskelijat oppivat lähestymään psyykkisesti sairastuneita ihmisiä ammatillisesti, josta kokivat olevan hyötyä tulevaisuudessa heidän ammatissaan. Muutama opiskelija toi vastauksissa esille, että oppivat kohtaamaan potilaita kunnioittavasti ja tasa-arvoisesti.

Potilaiden kohtaaminen ihmisenä

Minulle oli tärkeää oppia kohtaamaan mielenterveyspotilas tällä harjoittelujaksolla ja mielestäni sain nyt hyvin kokemusta siitä

Opiskelijat huomioivat harjoitteluiden aikana, että vuorovaikutustilanteet potilaiden kanssa voivat olla esimerkiksi keskustelua, läsnäoloa tai yhdessä tekemistä. Merkityksellisenä oli koettu potilaiden kanssa yhdessä vietetty aika, koska vuorovaikutustilanteissa pystyi havainnoimaan potilaiden kokonaisvointia, huomaamaan muutoksia psyykkisessä voinnissa sekä tunnistamaan potilaiden psyykkisiä oireita, voimavaroja ja ongelmia. Lisäksi vuorovaikutustilanteissa oppi saamaan tietoa potilaista, kuten heidän harrastuksista ja mieltymysten kohteista.

Läsnäolon merkitys potilaalle

Varmaan se kun huomasi kuinka tekemisen kautta (pelit, tv:n katselu) potilaasta saa paljon tietoa ja he ovat avoimia

Potilaiden kanssakäydyt keskustelut olivat tuoneet onnistumisen kokemuksia. Osa opiskelijoista oli käynyt syvällisiä keskusteluja potilaiden kanssa, joissa potilas oli puhunut henkilökohtaisista asioista. Opiskelijat kokivat saavuttaneen potilaiden kanssa jonkinasteisen luottamuksen keskusteluiden avulla. Opiskelijat korostivat keskustelutilanteissa kiireettömän vaikutelman luomista, avointa suhtautumista ja potilaan kuuntelemista. Jotkut harjoittelijoista olivat oppineet soveltamaan tietoisesti omia vuorovaikutustyylejä potilaan voinnin ja tilanteen mukaan. Yksi opiskelija oli harjoitellut dialogista vuorovaikutusta potilaan kanssa.

Pysähtyminen kiireen sijasta

Yksittäisiin onnistumisen kokemuksiin, esim. keskustelut potilaiden kanssa

Opiskelijat seurasivat henkilökunnan käyttäytymistä ja suhtautumista potilaisiin, mistä he oppivat erilaisia vuorovaikutustyylejä. Ammatillisessa vuorovaikutuksessa näkyi yksilöllinen, tasa-arvoinen ja lämmin suhtautumistapa potilaita kohtaan. Lisäksi henkilökunnan käyttäytymistä havainnointiin potilaiden kohtaamistilanteissa, joissa työntekijät hyödynsivät omaa persoonaa vuorovaikutuksen luomisessa. Opiskelijat oppivat hyödyntämään omaa persoonaa ja sen vahvuuksia vuorovaikutustilanteissa.

Ammattimaisen hoitohenkilökunnan yksilöllinen ja lämmin suhtautumistapa vaikeastikin sairaisiin ja vaarallisiin potilaisiin

Oli hienoa nähdä, miten työtä kauemmin tehneet hoitajat kohtaavat potilaita ja heistä oli hyvä ottaa jonkinlaista mallia

7.2.3 Opiskelijoiden yhteistyötaitojen kehittyminen

Opiskelijoiden yhteistyötaitoja kehittivät moniammatillisessa työryhmässä työskentely ja potilaiden kanssa yhdessä toimiminen. Esimerkiksi lääkäreiden tekemät potilashaastattelut, potilastapaamiset ja -tutkimiset olivat olleet opettavaisia yhteistyötä kuvaavia kokemuksia. Lisäksi potilaiden hoitoa käsittelevät moniammatilliset tiimit olivat olleet yhteistyötä avaavia kokemuksia, koska niissä näkyi eri ammattiryhmien osaaminen ja osaamisen hyödyntäminen potilaan hoidossa. Myös potilaiden kanssa työskentely oli yhteistyötaitoja kehittävää, koska opiskelijat oppivat työskentelemään erilaisten ja eritilassa olevien potilaiden kanssa.

Moniammatillisen yhteistyön toteutumisen tärkeys potilaan hoidossa
Moniammatillisessa ryhmässä työskenteleminen

Moni opiskelija koki erityisen tärkeäksi opiskelijamyönteisen- ja positiivisen työilmapiirin. Hyvä työilmapiiri ja positiivinen asenne opiskelijoita kohtaan olivat tukeneet harjoittelijoiden oppimista esimerkiksi yhteistyötaitojen osalta. Harjoittelijoiden mielestä opiskelijamyönteiseen ilmapiiriin vaikutti henkilökunnan ja potilaiden vastaanottavainen suhtautuminen, jossa opiskelijat nähtiin tasavertaisina jäseninä. Lisäksi opiskelijat pitivät tärkeänä yksilöllistä ohjausta, jota olivat saaneet eri työyhteisön jäseniltä. Usea opiskelija koki tärkeäksi myös sen, että henkilökunta ottaa mukaan erilaisiin oppimistilanteisiin. Muutama harjoittelija kirjoitti muun muassa osallistumisestaan lääkärin tekemään tutkimushaastatteluun ja haastattelun jälkeen lääkäri oli käynyt tilanteen läpi yhdessä opiskelijan kanssa, perustellut ja ohjannut. Eri ammattiryhmien antama ohjaus oli koettu merkitykselliseksi. Lisäksi opiskelijat olivat huomioineet, että työyhteisön hyvällä ilmapiirillä on vaikutusta yhteistyön tekemiseen. Moni opiskelija oli huomioinut myös potilaiden välillä olevan yhteisöllisen ilmapiirin.

Henkilökunta ja potilaat otti mut hyvin vastaan
Kaikista merkityksellisintä minulle kuitenkin oli osaston ilmapiiri

Eri ammattiryhmien työn seuraaminen oli ollut mielenkiintoista ja tärkeää oppimisen kannalta. Opiskelijat kertoivat nähneensä muun muassa lääkäreiden, hoitajien, toimintaterapeuttien, psykologien ja fysioterapeutin tekemää itsenäistä työtä sekä yhteistyötä. Eri ammattiryhmät olivat kertoneet opiskelijoille työstään ja esimerkiksi toimintaterapeuttien toteuttamat potilashaastattelut olivat olleet potilas yhteistyö-mallioppimisen kannalta merkittäviä kokemuksia. Yksi opiskelija kertoi päässeen seuraamaan esimiehen työtä, joka oli ollut merkityksellinen oppimiskokemus.

Pääsin tutustumaan myös esimiehen työtehtäviin

Oli mukava päästä seuraamaan toimintaterapeutin toteuttamia haastatteluja sekä arviointitilanteita

7.2.4 Opiskelijoiden ohjaus- ja opetustaitojen kehittyminen

Harjoittelun aikana opiskelijoilla oli erilaisia ohjaus- ja opetustilanteita potilaille ja henkilökunnalle. Nämä olivat merkityksellisiä tilanteita ohjaamis- ja opetustaitojen kehittymisen kannalta. Ohjaamista ja opettamista tapahtui yksilöille ja ryhmille. Opiskelijat ohjasivat yksittäisiä potilaita esimerkiksi hampaiden pesemisessä ja yksilöfysioterapiatilanteissa, kuten kehonhahmotusharjoitteita antaessa. Jotkut olivat puolestaan pitäneet potilaille viikoittaisen yhteisökokouksen tai ohjanneet ryhmämuotoisen liikuntatunnin. Arvokkaita oppimiskokemuksia muodostui ohjaustilanteista ja ohjausmenetelmien muuttamisesta potilaiden voinnin mukaan.

Potilaiden ohjaaminen

Suun hoitoon liittyvät keskustelut potilaiden kanssa

Osalla opiskelijoista oli tullut koulutusohjelman puolesta osastotunti -tehtävä, joka tuli suunnata potilaille tai henkilökunnalle. Osastotuntia varten opiskelijoiden tuli valita opetuksellinen aihe, suunnitella ja ohjata tunnin pitäminen. Tehtävän tarkoituksena oli muun muassa opiskelijoiden opetus- ja ohjaustaitojen kehittyminen. Opiskelijat toivat esille vastauksissaan, että harjoittelun aikana oli ollut myös muita ohjaus-/opetustilanteita, kuten hoitosuunnitelman esittäminen henkilökunnalle. Nämä olivat olleet osan opiskelijoiden mielestä tärkeimpiä oppimiskokemuksia.

Osastotunnin suunnittelu ja ohjaus

Osastotunnin pitäminen

7.2.5 Opiskelijoiden turvallisuustaitojen kehittyminen

Turvallisuusosaamisen kehittyminen oli opiskelijoiden taidollisia valmiuksia nostava. Turvallisuus käsittää tässä kontekstissa potilaiden väkivaltatilanteiden ennaltaehkäisyn ja väkivaltatilanteiden hoitamisen turvallisesti. Opiskelijat toivat vastauksissa esille, kuinka väkivallan uhka ja sen torjumisen näkeminen olivat olleet tärkeitä turvallisuusoppimistilanteita. Ympäristön tarkkaileminen, eli esimerkiksi vaaratilanteita aiheuttavien esineiden huomiointi, koettiin tärkeänä turvallisuutta lisäävänä asiana. Opiskelijat oppivat turvallisuusasioita henkilökuntaa, potilaita ja ympäristöä seuraamalla sekä ohjauksen avulla.

Väkivallan uhka ja sen torjuminen oli mieleenpainuva kokemus
Hoitajien ammattitaito näkyi mahdollisten väkivaltatilanteiden ennaltaehkäisyssä

Potilaiden huonon psyykkisenvoinnin ja tunnetilojen tunnistaminen nähtiin tärkeänä ennaltaehkäisevänä tekijänä väkivaltatilanteiden välttämisessä, jotta potilasta voitaisiin auttaa ja tukea ennen kuin psyykkinen vointi huononee. Opiskelijat tekivät havaintoja potilaiden vointiin liittyen. Potilaat voivat käyttäytyä rauhallisesti, mutta heidän sisimmissään voi olla eri tilanne. Esimerkiksi yksi opiskelija kertoi oppineensa tunnistamaan potilaan stressitilan. Lisäksi monen opiskelijan mielestä oli merkittävää saada kokonaiskuva, kuinka väkivaltaisen potilaan kanssa toimitaan turvallisesti, ettei hän vahingoita itseään, muita potilaita tai henkilökuntaa.

Mt-potilaan pinnan alla voi olla kaikkea muuta miltä näyttäisi päällisin puolin
Stressin tunnistamista

Erilaiset yksittäiset turvallisuustilanteet olivat olleet mieleenpainuvia kokemuksia, kuten osasto ratsian- ja eristystilanteen näkeminen. Opiskelijat kokivat tärkeänä nähdä, kuinka eristys- ja leposidepotilasta hoidetaan ja kuntoutetaan turvallisuusnäkökulmat huomioiden. Opiskelijat olivat myös huomioineet monen potilaan kohdalla sairauden tunnottomuuden. Monet potilaat kielsivät tai eivät tunnistaneet omaa psyykkistä sairautta ja oireita, jolloin he saattoivat esimerkiksi kieltäytyä lääkkeiden ottamisesta. Väkivaltatilanteissa opiskelijoiden näkemys oli avartunut, miten nopeasti psyykkinen vointi voi vaihtua ja kuinka vakava psyykkinen sairaus voi saada aikaan virheellisiä ajatuksia, tunteita ja tulkintoja, jotka voivat johtaa pahimmillaan väkivaltaisiin tilanteisiin.

Eristystilanteet
Todellisuudessa näki mitä on sairauden tunnottomuus

7.3 Opiskelijoiden asenteet

7.3.1 Opiskelijoiden tunteiden ja ennakko-oletuksien muuttuminen

Moni opiskelija toi esille, että heillä oli kielteisiä tunteita psykiatrista työtä ja psykiatrisia potilaita kohtaan ennen harjoittelua. Opiskelijoilla oli myös ennakko-oletuksia Niuvanniemen sairaalaa ja sen suljettuja osastoja kohtaan. Tuloksista selvisi, että osa harjoittelijoista tunsi muun muassa pelkoa ja epävarmuutta. Opiskelijat kirjoittivat, etteivät ennakko-oletukset pitäneet paikkaansa ja tunteet muuttuivat positiivisemmaksi. Opiskelijat kertoivat osaavansa suhtautua ammatillisesti esimerkiksi psykiatrisia potilaita kohtaan harjoittelun jälkeen.

> *Ei tarvinnut pelätä. Ennakkoasenteet paikkaa ja potilaita kohtaan murtuivat*
>
> *Ennakkokäsitykseni koskien suljetulla osastolla työskentelyä murenivat jo heti harjoittelun alussa, ja tämä työ yllätti minut positiivisella tavalla*

Opiskelijoiden tunteiden ja ennakko-oletuksien muuttuminen vaikutti mielipiteisiin ja asioiden kokemiseen. Harjoittelijat kertoivat ymmärtävänsä mielenterveys- ja päihdetyötä paremmin harjoittelun jälkeen. Jotkut opiskelijat pitävät mielenterveys- ja päihdetyötä potentiaalisena työvaihtoehtona opintojen jälkeen, koska harjoittelu oli lisännyt kiinnostusta alaa kohtaan. Osa opiskelijoista ymmärsi puolestaan pärjäävänsä mielenterveystyössä, vaikka ennen harjoittelua olivat epäilleet asiaa. Tunteiden ja ennakko-oletuksien muuttuminen olivat merkityksellisiä kokemuksia. Opiskelijat oppivat itsestä uusia asioita muuttumisen yhteydessä, jolloin tapahtui henkistä kasvamista.

> *Ymmärrän mielenterveys- ja päihdetyötä paremmin*
>
> *Ajatukseni selkiytyivät sen suhteen, että mielenterveys- ja päihdetyö ovat kiinnostuksen kohteet*

7.3.2 Opiskelijoiden tunteiden ja ennakko-oletuksien muuttumiseen vaikuttavat tekijät

Opiskelijoiden tunteiden ja ennakko-oletuksien muuttumiseen vaikuttivat harjoittelun sisältämät erilaiset oppimiskokemukset, kuten työnohjaus ja hyvä opiskelijaohjaus. Työnohjaus ja hyvä opiskelijaohjaus edistivät opiskelijoiden ammatillista kehittymistä, oppimista ja hyvinvointia. Työnohjaus oli osalle opiskelijoista uusi oppimiskokemus.

> *Oma ammatillinen pohdinta ohjaajan avustuksella*
>
> *Työnohjaukseen tutustuminen*

Opiskelijoilla ilmeni erilaisia tunteita ja oletuksia, erityisesti harjoitteluun saapuessa. Säännöllisissä työnohjauskeskusteluissa opiskelijat pystyivät käsittelemään tuntemuksia ja oletuksia. Opiskelijat saivat työnohjauksessa myös oivalluksia asioiden suhteen sekä pystyivät pohtimaan ongelmakohtia löytäen uusia ratkaisukeinoja ongelmien poistumiseksi. Esimerkiksi yksi vastaajista kertoi oppineensa työnohjauksen avulla uusia keinoja omien tunteiden käsittelyyn.

> *Työnohjauksessa yhteisissä keskusteluissa tuli monia oivalluksia*
> *Työnohjaustilanteet, jossa sai läpikäytyä omia tunteita ja asenteita*

Ohjaaja-opiskelija keskusteluissa opiskelijat reflektoivat oppimia asioita ja havaintoja, sekä käsittelivät tunteita ja oletuksia. Keskustelut saivat esille uusia näkökulmia sekä muuttivat tunteita ja käsityksiä. Opiskelijoiden mielestä ohjauksessa korostui hyvien ohjaajien merkitys, jotka jakavat kokemuksellista tietoa ja ottavat erilaisiin tilanteisiin mukaan. Hyvä ohjaaja oli tukea antava ja helposti lähestyttävä, jonka kanssa pystyi keskustelemaan kaikista asioista avoimesti ja luottamuksella. Lisäksi opiskelijoiden mielestä loppuarviointi ohjaajan ja opettajan kanssa oli ollut arvokas kokemus, koska arvioinnissa kootaan yhteen jaksolla opitut asiat.

> *Parhaimmat oppimiskokemukset sain keskusteluista ohjaajani kanssa. Keskustelut saivat pohtimaan uusia asioita ja toivat erilaisia näkökulmia omiin ajatuksiini*

> *Pohdiskelevat keskustelut oman ohjaajan kanssa*

8 POHDINTA

8.1 Tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys

Laadullisessa tutkimuksessa arvioidaan tehdyn tutkimuksen luotettavuutta. Luotettavassa tutkimuksessa kerrotaan tarkasti mitä on tehty ja miten on päästy saatuihin tuloksiin. Laadullisella tutkimusmenetelmällä tehtyä tutkimusta voidaan pitää luotettavana, jos tutkimuskohde ja aineisto ovat yhteensopivat sekä teoria on muodostettu asianmukaisesti. Tutkimuksen luotettavuuteen vaikuttaa tutkija itse, koska tutkimuksessa arvioidaan tutkijan tekemät teot, valinnat ja ratkaisut. Tutkijan tehtävänä on arvioida oman tutkimuksen luotettavuutta, eli tekemiään ratkaisuja. Luotettavuuden kannalta on tärkeää kuvata ja perustella tehdyt ratkaisut. (Hirsjärvi, Remes ja Sajavaara 2009, 232 ja Vilkka 2015, 196–197.)

Laadullisen tutkimuksen luotettavuuden arviointiin on olemassa arviointikriteerit. Kriteerit ovat uskottavuus, siirrettävyys, riippuvuus ja vahvistettavuus. Uskottavuus osoitetaan tutkimusprosessin selkeällä kuvauksella ja arvioinnilla. Kuvauksessa tulee ilmetä esimerkiksi tulokset, analyysin muodostus ja tutkimuksen vahvuudet sekä rajoitukset. Siirrettävyys käsittää tutkimustuloksien hyödyntämisen ja käyttämisen muissa tutkimuskonteksteissa, kuten esimerkiksi vastaavanlaisissa tutkimuksissa. Riippuvuus muodostuu tieteellisten periaatteiden mukaisesta tutkimuksen toteutuksesta. Vahvistettavuus voidaan todentaa tarkalla tutkimuksen kuvauksella, jolloin jokaiselle lukijalle selviää miten tuloksiin on edetty. (Kankkunen ja Vehviläinen-Julkunen 2013, 197–198 ja Tuomi ja Sarajärvi 2009, 138–139.)

Tutkimuksen tekeminen perustuu etiikkaan, eli hyvän tieteellisen käytännön noudattamiseen. Tutkimusetiikka kulkee koko tutkimusprosessin ajan. Kaikkia tutkimuksen tekijöitä velvoittaa hyvän tutkimusetiikan noudattaminen. Tutkimusetiikalla tarkoitetaan yleisesti sovittuja sääntöjä, jotka ovat liitoksissa kollegoihin, tutkimuskohteeseen, toimeksiantajaan ja rahoittajiin. Hyvällä tieteellisellä käytännöllä tarkoitetaan tutkijoiden eettisesti kestäviä ratkaisuja tiedonhankintamenetelmien ja tutkimusmenetelmien suhteen. Tutkijan tulee toteuttaa tiedonhankinta oman alan asianmukaisista ja luotettavista tietolähteistä. (Vilkka 2015, 41–42.)

Hyvä tutkimusetiikka velvoittaa tutkijoita rehellisyyteen, huolellisuuteen ja tarkkuuteen tutkimustyössä. Tutkijan kuuluu toimia rehellisesti myös toisia tutkijoita ja heidän tutkimuksiaan kohtaan. Tämä tarkoittaa asianmukaisten lähdeviitteiden merkitsemistä tekstissä ja esittämällä omien sekä muiden tutkijoiden tuloksia oikeassa merkityksessä. (Vilkka 2015, 42.)

Opinnäytetyö alkoi aiheen valitsemisella ja esittämisellä opinnäytetyön seminaarissa. Tämän jälkeen tutkimuslupa haettiin Niuvanniemen sairaalan johtavalta ylihoitajalta, joka oli hyvän tutkimusetiikan mukainen edellytys. Tutkimusluvan myönnettyä, alkoi valmiin tutkimusaineiston analysointi. Tutkimusaineiston analysointi tapahtui huolellisesti ja tutkimusprosessista tehtiin havainnollistavat esimerkit. Esimerkit kuvastavat kuinka kategoriat ja sisällönanalyysi muodostuivat, joka lisäsi tutkimuksen luotettavuutta. Tutkimustulokset on esitetty mahdollisimman konkreettisesti ja selkeästi. Opiskelijoiden alkuperäisiä vastauksia on havainnollistettu opinnäytetyön tuloksiin. Tutkimuksen valinnat ja ratkaisut on esitelty ja perusteltu mahdollisimman tarkasti, joka lisää lukijoiden ymmärrystä prosessista.

Opiskelijat olivat vastanneet CLES-kyselyyn vapaaehtoisesti ja nimettömästi. Vapaaehtoinen vastaaminen lisäsi tutkimuksen luotettavuutta, koska kyselyyn vastasi ne opiskelijat, jotka halusivat osallistua palautteen antamiseen. Opiskelijoiden vastaaminen kyselyyn nimettömästi lisäsi tutkimuksen eettisyyttä ja luotettavuutta. Vastaajien henkilöllisyys pysyi salassa, jolloin heidän ei tarvinnut ajatella tunnistettavuutta ja pystyivät antamaan rehellisiä vastauksia. Lisäksi kysely mahdollisti opiskelijoille kysymyksen pohtimisen ilman aikarajaa, jolloin vastaukset olivat harkittuja. Tutkimuskysymys oli muotoiltu neutraalisti, jolloin kysymys ei johdattele vastaajia ja tämä edisti tutkimuksen eettisyyttä ja luotettavuutta. Opiskelijat saivat vastata kyselyyn todellisten mielipiteiden mukaisesti.

Kyselytutkimukseen liittyy heikkouksia luotettavuuden suhteen. Hyvin usein kyselyaineistoa pidetään pinnallisena. Ei ole varmuutta, miten vakavasti vastaajat ovat suhtautuneet kyselyyn ja ovatko he vastanneet huolellisesti sekä rehellisesti. (Hirsjärvi, Remes ja Sajavaara 2009, 195.) Tutkimuksen luotettavuuteen saattoi vaikuttaa kyselylomakkeen esitestaamattomuus. Esitestauksen avulla saisi tietoa kysymyksen puutteista, kuten ymmärrettävyydestä. Lisäksi tutkimusaineisto oli kerätty ilman tutkimuksellista hyödynnettävyys ajatusta. Kuitenkin opiskelijoiden kirjoittamat oppimiskokemukset vastasivat asetettua kysymystä ja vastauksia oli runsaasti, joka viittaa jokaisen opiskelijan huolelliseen palautteen antamiseen.

8.2 Tutkimustulosten tarkastelua

Tutkimustulosten mukaan opiskelijoiden psykiatrisia tiedollisia valmiuksia lisäsi työharjoittelu. Opiskelijat toivat esille, että oli tärkeää saada tietoa ja kehittää siten tiedollisia valmiuksia. Opiskelijat saivat tietoa keskustelemalla työntekijöiden kanssa, osallistumalla erilaisiin koulutuksiin ja info-tilaisuuksiin, tutustumalla Niuvanniemen sairaalan toimintaan kuten eri osastoihin ja työterapiapaikkoihin sekä perehtymällä potilaiden asioihin kuten hoito-/kuntoutussuunnitelmiin ja sairaushistorioihin. Opiskelijoille oli tärkeää saada tietoa sairaalan toiminnasta, potilaiden hoidosta ja kuntoutuksesta, henkilökunnan työtoimenkuvista sekä psykiatrisesta työstä. Lisäksi opiskelijoiden merkityksellisiä oppimisaihealueita olivat potilaiden psyykkiset sairaudet, päihdeongelmat ja näihin liittyvä tieto. Vesterisen (2002, 166) mukaan opiskelijat oppivat harjoitteluissa alan käyttötietoa, tehtäväsidonnaista ammattitietoa ja työyksikön työprosessitietoa, joka tukee tämän tutkimuksen tuloksia.

Opiskelijat pitävät tärkeänä koulutusohjelmissa opetettavan teoriatiedon integroitumista harjoittelun kanssa. Osa opiskelijoista toi vastauksissa esille, ettei teoriatunneilla käsitelty riittävän laaja-alaisesti mielenterveys- ja päihdetyöhön liittyviä asioita. Puolestaan joidenkin opiskelijoiden mielestä koulussa opittu tieto tuki harjoittelua. Tuloksien mukaan on tärkeää panostaa enemmän opiskelijoiden tarpeiden mukaiseen psykiatriseen tiedon opetukseen, ajankohtaisen ja käytännön läheisen tiedon lisäksi. Opiskelijoiden harjoitteluyksiköiden ja sosiaali- ja terveysalan koulujen on tärkeää tehdä tiivistä yhteistyötä, jotta opiskelijoiden oppimista voidaan kehittää ja tehostaa. Opiskelijat kaipasivat lisätietoa eri hoitomuodoista kuten sähköhoidosta, harjoittelupaikoista, potilaiden kohtaamisesta ja vuorovaikutuksesta heidän kanssaan sekä turvallisuudesta.

Työpaikoilla olevat harjoittelut edistävät opiskelijoiden osaamista ja alan ammatillista asiantuntijuutta. Osaaminen kehittyy työelämän perustaitojen, organisaation kokonaisosaamisen ja ammatillisen erityisosaamisen osa-alueilla. (Vesterinen 2002, 166.) Opiskelijoiden psykiatrinen osaaminen ja alan ammatillinen asiantuntijuus kehittyivät harjoittelussa, joka lisäsi ammatillisia valmiuksia. Taidolliset valmiudet muodostuivat vuorovaikutus-, yhteistyö-, turvallisuus-, ohjaus- ja opetus- sekä tutkimus-, hoito- ja kuntoutus taidoista. Opiskelijat kuvasivat runsaasti erilaisia oppimiskokemuksia, jotka kehittivät taidollisia valmiuksia. Opiskelijoiden näkemyksen mukaan on tärkeää osallistua erilaisiin oppimistilanteisiin ja korostivat oma-aloitteisuutta oppimismäärän saavuttamisessa.

Opiskelijat oppivat turvallisuustaitoja, kuten kuinka voidaan ennaltaehkäistä väkivaltatilanteita ja miten väkivaltatilanteet hoidetaan. Oppimista tapahtui työntekijöitä havainnoimalla ja heidän kanssaan keskustelemalla. Harjoittelun aikana opiskelijat oppivat myös ohjaus- ja opetustaitoja. Ohjausta tapahtui esimerkiksi päivittäisissä toiminnoissa, kuten potilaiden hampaiden pesemisessä ja fysioterapiassa kuntoutusliikkeitä opettamalla. Opiskelijat kertoivat oppineensa muuttamaan ohjaus- ja opetusmenetelmiä potilaiden voinnin mukaan, huomioimaan potilaiden yksilöllisiä tarpeita ja käyttämään erilaisia keinoja ohjauksen tukena.

Opiskelijoiden yhteistyötaitoja kehittivät moniammatillisessa työryhmässä työskentely ja potilaiden kanssa yhdessä toimiminen. Yhteistyön merkitys potilaan hoidon edistämisen kannalta, vahvistui harjoittelun avulla. Lisäksi tuloksista selvisi, että opiskelijat pitävät tärkeänä opiskelijamyönteistä ilmapiiriä ja työilmapiiriä. Myönteinen suhtautuminen opiskelijoita ja heidän ohjausta kohtaan edistävät opiskelijoiden oppimista, koska opiskelijat uskalsivat kysyä, kyseenalaistaa, reflektoida avoimesti ja tuoda esille omia ajatuksia avoimen ja tukevan ilmapiirin vuoksi.

Opiskelijoille oli merkityksellistä viettää aikaa potilaiden kanssa ja olla mukana erilaisissa tutkimus-, hoito- ja kuntoutustoiminnoissa. Esimerkiksi hoitosuhteen luominen nimetyn potilaan kanssa ja sen harjoitteleminen oli yksi merkityksellisimmistä oppimiskokemuksista, koska niiden avulla opiskelijat saivat onnistumisen kokemuksia. Romppanen (2011, 214) toi esille tutkimuksessaan, että opiskelijat tavoittelevat saamaan onnistumisen kokemuksia potilas-opiskelijasuhteissa. Tässä tutkimuksessa onnistumisen kokemuksia muodostui muun muassa potilaiden jonkinasteisen luottamuksen ja hyväksynnän saamisesta sekä omien taitojen kehittymisen sisäistämisestä, kuten vuorovaikutustaitojen oppimisesta potilas-opiskelija hoitosuhteessa. Romppasen tutkimustulos on yhtenäinen tämän opinnäytetyön tuloksen kanssa.

Opiskelijoiden vuorovaikutustaitojen osalta psykiatristen potilaiden kohtaaminen, tutustuminen ja vuorovaikutus heidän kanssaan olivat merkityksellisiä kokemuksia. Opiskelijat oppivat soveltamaan erilaisia vuorovaikutustyylejä potilaan voinnin mukaan, kohtaamaan ammatillisesti psyykkisesti sairastuneita potilaita, havainnoimaan potilaiden psyykkistä vointia ja oireiden ilmenemistä sekä tunnistamaan potilaiden voimavaroja ja ongelmia vuorovaikutustilanteissa. Virtanen (2013, 74) totesi väitöskirjassaan opiskelijoiden oppivan työharjoittelussa enemmän yhteistyötaitoja kuin kommunikaatiotaitoja. Tämän tutkimuksen perusteella voidaan todeta opiskelijoiden oppivan sekä vuorovaikutus- ja yhteistyötaitoja yhdenvertaisesti psykiatrisessa työympäristössä, jolloin kommunikointitaitojen oppiminen on luultavammin alasta ja harjoitteluyksiköstä riippuvainen. Psykiatrisessa harjoittelussa opiskelijat oppivat käyttämään omaa persoonaa kommunikoinnin välineenä vuorovaikuttaessa potilaiden kanssa. Psykiatrisessa harjoittelussa on edellytyksenä hyvät vuorovaikutustaidot potilaiden kanssa työskenneltaessä ja yhteistyötä tehtäessä.

Vaikuttavin tutkimustulos oli opiskelijoiden kielteisten asenteiden muuttuminen. Moni opiskelija kertoi kokevansa pelkoa ja jännitystä ennen harjoittelua. Suurimmalla osalla opiskelijoista ei ollut aikaisempaa kokemusta psykiatrisesta työstä tai psykiatrisista potilaista, joka vaikuttaa ennakkoasenteiden muodostumiseen. Opiskelijoilla oli erilaisia asenteita psykiatrista työtä, Niuvanniemen sairaalaa ja psykiatrisia potilaita kohtaan. Asenteiden muutokseen vaikuttivat harjoittelu ja sen sisältämät erilaiset oppimiskokemukset ja tietomäärän kasvaminen, kuten työnohjauksen ja opiskelija-ohjauksen avulla. Romppanen (2011, 215) totesi väitöskirjassa, että erityisesti tilanteiden reflektio jälkeenpäin ohjaajan kanssa sekä lisäinformaation saaminen ohjauksen aikana, tukevat opiskelijoita ymmärtämään kokemuksia.

Tämän opinnäytetyön tiedon perusteella, opiskelijat tarvitsevat aktiivista ohjausta, tukea ja tiedon saantia harjoittelussa ja erityisesti harjoitteluun saapuessa erilaisten kielteisten asenteiden vuoksi ja valmiuksien lisäämiseksi. Myös Suuan (2013, 24) mukaan opiskelijat tarvitsevat tukea antavaa ohjausta, koska psykiatrinen harjoittelu voi luoda opiskelijoille pelkoa ja epävarmuutta. Työnohjaus ja yksilöllinen opiskelija-ohjaus ovat tärkeitä opiskelijoiden prosessointi- ja tiedon saamisen välineitä, jotka edistävät oppimista sekä auttavat kielteisten asenteiden muutoksessa. Työnohjauksen säännöllisyyteen ja laadukkaaseen opiskelijaohjaukseen on tärkeää panostaa opiskelijoiden psykiatristen harjoitteluiden aikana.

8.3 Jatkotutkimusehdotukset ja kehittämisideat

Opinnäytetyössä tutkin opiskelijoiden merkityksellisimpiä oppimiskokemuksia psykiatrisessa harjoittelussa. Tutkimustuloksien perusteella opiskelijat tarvitsevat enemmän tietoa mielenterveys- ja päihdetyöstä ennen harjoittelua, kuten esimerkiksi eri hoitomuodoista, harjoittelupaikkojen toiminnasta ja psykiatristen potilaiden kohtaamisesta. Moni opiskelija toi vastauksissa esille, ettei ole aikaisempaa kokemusta mielenterveys- ja päihdetyöstä tai psykiatristen potilaiden kohtaamisesta. Osalla heistä oli ollut ennakkokäsityksiä ja kielteisiä asenteita, esimerkiksi psykiatrisia potilaita kohtaan. Opiskelijoiden valmiuksia voidaan lisätä ennen harjoittelua esimerkiksi harjoittelupaikkojen tutustumiskäynneillä ja koulutusohjelmien opetustietoa täsmentämällä, opiskelijoiden tarpeiden mukaisesti.

Opinnäytetyön tuloksien mukaan opiskelijat tarvitsevat tiivistä ohjausta, tukevaa keskustelua ja tiedon saamista, erityisesti harjoitteluun saapuessa. Opiskelijoilta on tärkeää kartoittaa, onko aikaisempaa kokemusta psykiatrisesta työstä ja psyykkisesti sairastuneista potilaista. Lisäksi on merkityksellistä keskustella harjoittelun ensimmäisenä päivänä potilaiden kohtaamisesta ja – voinnista, sekä sairaalan toiminnasta. Opiskelijoiden valmiuksia voidaan nopeuttaa tietoa antamalla, esimerkiksi ryhmämuotoisen perehdyttävän alkuohjauskeskustelun avulla.

Jatkotutkimusaiheena voidaan selvittää opiskelijoiden näkemyksiä psykiatrisen harjoittelujakson kehittämiskohteista. Opiskelijoiden näkemys kehittämiskohteista on tärkeä tutkimuksellinen aihe, koska sen tiedon avulla saadaan selville epäkohtia, joita kehittämällä voidaan edistää opiskelijoiden oppimista. Lisäksi on merkityksellistä tutkia millaista tietoa opiskelijat tarvitsevat ennen psykiatrista harjoittelua. Tarpeellinen jatkotutkimusaihe on myös opiskelijaohjaajien näkemykset opiskelijoiden harjoitteluiden kehittämiskohteista ja – ratkaisuista. Opiskelijoiden ja ohjaajien kokemuksia voidaan verrata toisiinsa.

LÄHTEET JA TUOTETUT AINEISTOT

COMBS, Heidi. Addressing mental illness biases should start early in training. Psychiatric news julkaisuja. [Viitattu 2017-12-04.] Saatavissa: https://psychnews.psychiatryonline.org/doi/full/10.1176/appi.pn.2016.6a18

CONNAUGHTON, Joanne ja GIBSON, William 2015. Physiotherapy students' attitudes toward psychiatry and mental health: a cross-sectional study. Physiotherapy Canada julkaisuja. [Viitattu 2017-12-04.] Saatavissa: https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC5125484/

ELOMAA, Leena, PALTTA, Hannele, SAARIKOSKI, Mikko, SULOSAARI, Virpi ja ÄÄRI, Riitta-Liisa 2005. Taitava harjoittelun ohjaaja. Turku: Turun ammattikorkeakoulun oppimateriaaleja 24.

ERWIN, Phil 2001. Asenteet ja niihin vaikuttaminen. (Suom. Marja Ahokas.) 1. painos. Helsinki: WSOY.

HALONEN, Asta 2017-05-22. Opiskelijakoordinaattori. [Haastattelu.] Kuopio: Niuvanniemen sairaala.

HEINONEN, Noora 2003. Terveysalan koulutuksen työssäoppiminen ja ohjattu harjoittelu. Suositus sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköille [verkkojulkaisu]. Sosiaali- ja terveysministeriön monisteita 2003:22. [Viitattu 2017-11-16.] Saatavissa: http://portal.savonia.fi/amk/sites/default/files/pdf/tutustu_savoniaan/oha/STM_2003%20suositus%20harjoittelu%20terveysalalla.pdf

HIRSJÄRVI, Sirkka, REMES, Pirkko ja SAJAVAARA, Paula 2009. Tutki ja kirjoita. 15. uudistettu painos. Helsinki: Tammi.

HUNTER, Lauren, WEBER, Tayler, SHATTELL, Mona ja HARRIS, Barbara 2014. Nursing students' attitudes about psychiatric mental health nursing. Informa healthcare julkaisuja. [Viitattu 2017-11-16.] Saatavissa: http://stpaulscounseling.org/wp-content/uploads/2014/10/Nursing-Students-Attitudes-About-Psychiatric-Mental-Health.pdf

HURME, Tiina 2013. Kansainvälinen sairaanhoitajakoulutus Suomessa – Kliininen harjoittelu ja ammatti-identeetti opiskelijoiden kuvaamana. Itä-Suomen yliopisto. Terveystieteiden tiedekunta. Terveystieteiden opettajankoulutus. Pro gradu. [Viitattu 2017-12-05.] Saatavissa: http://epublications.uef.fi/pub/urn_nbn_fi_uef-20140007/urn_nbn_fi_uef-20140007.pdf

JYVÄSKYLÄN AMMATTIKORKEAKOULU 2017. Oppimiskäsitykset. Oppimateriaalit [verkkojulkaisu]. Ammatillisen opettajakorkeakoulun avoimia oppimateriaaleja. [Viitattu 2017-11-17.] Saatavissa: http://oppimateriaalit.jamk.fi/oppimiskasitykset/oppimiskasitykset/humanistinen-kokemuksellinen-oppiminen/

JÄRVINEN, Annikki, KOIVISTO, Tapio ja POIKELA, Esa 2000. Oppiminen työssä ja työyhteisössä. 1. painos. Helsinki: WSOY.

JÄRVISALO, Eija 2003. Lastentarhanopettajien merkittävät oppimiskokemukset esiopetussuunnitteluprosessista. Tampereen yliopisto. Kasvatustieteiden tiedekunta. Opettajankoulutuslaitos. Pro gradu. [Viitattu 2017-11-17.] Saatavissa: https://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/91430/gradu00301.pdf?sequence=1

KANKKUNEN, Päivi ja VEHVILÄINEN-JULKUNEN, Katri 2013. Tutkimus hoitotieteessä. 3. uudistettu painos. Helsinki: Sanoma Pro.

KAISTO, Jenni ja LIIMATAINEN, Jaana 2013. Kaikki irti harjoittelusta osa 2. Harjoittelun käsikirja. Yliopisto-opintojen työelämäintegraatio – hanke. [Viitattu 2017-11-16.] Saatavissa: http://www.oulu.fi/yliopisto/sites/default/files/Kaikki%20irti%20harjoittelusta%20Osa%202%20Harjoittelun%20k%C3%A4sikirja.pdf

KORHONEN, Vesa 2005. Merkittävät oppimiskokemukset yliopisto-opetuksessa. Tampereen yliopisto [verkkojulkaisu] 55–73. [Viitattu 2017-11-24.] Saatavissa: https://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/68173/merkittavat_oppimiskokemukset_2005.pdf?sequence=1&isAllowed=y

KOUVO, Minna 2005. Fysioterapeuttiopiskelijoiden kokemuksia käytännön työharjoittelusta. Työharjoitteluympäristön, ohjauksen ja käytännön työharjoittelun arviointilomakkeen merkitys opiskelijan oppimisprosessissa. Jyväskylän yliopisto. Terveystieteiden laitos. Pro gradu. [Viitattu 2017-12-05.] Saatavissa: https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/8262/URN_NBN_fi_jyu-200527.pdf?sequence=1

KÄRKKÄINEN, Minna 2014. ”Tää on ollu kuitenki tosi avartava kokemus”. Fenomenologinen tutkimus Suomen Merimieskirkon ulkomailla työskentelevien vuosivapaaehtoisten kokemuksista. Helsingin yliopisto. Käyttäytymistieteellinen tiedekunta. Yleinen ja aikuiskasvatustiede. Pro gradu. [Viitattu 2017-11-24.] Saatavissa: https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/43178/taaonoll.pdf?sequence=1

LIIMATAINEN, Leena 2002. Kokemuksellisen oppimisen kautta kohti terveyden edistämisen asiantuntijuutta. Hoitotyön ammattikorkeakouluopiskelijoiden terveyden edistämisen oppiminen hoitotyön harjoittelussa. Jyväskylän yliopisto. Liikunta- ja terveystieteiden tiedekunta. Väitöskirja. Sijainti: Kuopio: Savonia-ammattikorkeakoulu. Microkadun kampuskirjasto.

LINNAINMAA, Pirjo 2006. Ammatillinen kasvu psykiatriseksi sairaanhoitajaksi mielenterveyshoitotyön syventävissä opinnoissa. Tampereen yliopisto. Lääketieteellinen tiedekunta. Hoitotieteen laitos. Pro gradu. [Viitattu 2017-11-13.] Saatavissa: http://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/93479/gradu01135.pdf

LUUKKA, Katri 2007. Vastavalmistuneiden lähihoitajien koulutuksenaikaiset merkitykselliset oppimiskokemukset vanhustyössä. Tunnepeili oppimiskokemusten merkityksellistäjänä. Kuopion yliopisto. Yhteiskuntatieteellinen tiedekunta. Hoitotieteen laitos. Väitöskirja. [Viitattu 2017-11-24.] Saatavissa: http://epublications.uef.fi/pub/urn_isbn_978-951-27-0512-2/urn_isbn_978-951-27-0512-2.pdf

LUUKKAINEN, Sirpa ja UOSUKAINEN, Leena 2011. Koulutus asiantuntijuuden perustana. Julkaisussa: Ranta, Iiri (toim.) Sairaanhoitaja asiantuntijana. Hoitotyön vuosikirja 2011. Helsinki: Fioca Oy.

LÖNNQVIST, Jouko 2017. Potilaan tutkiminen. Julkaisussa: LÖNNQVIST, JOUKO, HENRIKSSON, Markus, MARTTUNEN, Mauri ja PARTONEN, Timo (toim.) Psykiatria. Helsinki: DUODECIM, 43–60.

LÖNNQVIST, Jouko ja LEHTONEN, Johannes 2017. Psykiatria ja mielenterveys. Julkaisussa: LÖNNQVIST, JOUKO, HENRIKSSON, Markus, MARTTUNEN, Mauri ja PARTONEN, Timo (toim.) Psykiatria. Helsinki: DUODECIM, 18–36.

NIUVANNIEMEN SAIRAALA 2016a. Tulossopimus 2016. [Viitattu 2017-11-14.] Saatavissa: http://www.niuva.fi/toiminta/tulosohjaus/TULOSSOPIMUS_2016.pdf

NIUVANNIEMEN SAIRAALA 2016b. Potilaan tutkimus ja hoito. [Viitattu 2017-11-14.] Saatavissa: http://www.niuva.fi/toiminta/tutkimus.htm

NIUVANNIEMEN SAIRAALA 2017a. Tulossopimus 2017. [Viitattu 2017-05-18.] Saatavissa: http://www.niuva.fi/toiminta/tulosohjaus/Tulossopimus_2017.pdf

NIUVANNIEMEN SAIRAALA 2017b. Opiskelijaohjauksen laatukysely [tiedote]. Sijainti: Kuopio: Niuvanniemen sairaala [webropol]. Kyselykansio.

NIUVANNIEMEN SAIRAALA 2017c. Hoitomenetelmät. [Viitattu 2017-11-14.] Saatavissa: http://www.niuva.fi/hoitotyo/menetelmat.htm

NIUVANNIEMEN SAIRAALA 2017d. Niuvanniemen sairaalan kuntoutus- ja hoitomuodot 2017. [Viitattu 2017-11-14.] Saatavissa: http://www.niuva.fi/hoitotyo/Kuntoutus_ja_hoitomuodot_2017.pdf

NIUVANNIEMEN SAIRAALA 2017e. Lääkehoito. [Viitattu 2017-11-14.] Saatavissa: http://www.niuva.fi/hoitotyo/menetelmat/laakeh.htm

NIUVANNIEMEN SAIRAALA 2017f. Hoitosuhdetyöskentely. [Viitattu 2017-11-14.] Saatavissa: http://www.niuva.fi/hoitotyo/menetelmat/hoitosuhde.htm

OPETUSHALLITUS 2014. Sosiaali- ja terveysalan perustutkinto, lähihoitaja 2014. Opetushallituksen määräys [verkkojulkaisu]. Ammatillisen perustutkinnon perusteet. [Viitattu 2017-11-16.] Saatavissa: http://www.oph.fi/download/162460_sosiaali_ja_terveysalan_pt_01082015.pdf

OPINTOPOLKU 2017. Työharjoittelu, työssäoppiminen, työharjoittelu, mentorointi, projektiopinnot. [Viitattu 2017-10-25.] Saatavissa: https://opintopolku.fi/wp/aikuiskoulutus/mietitko-aikuiskoulutusta/opiskelumuodot/tyossa-oppiminen-tyoharjoittelu-mentorointi-projektiopinnot/

PARTANEN, Timo, LÖNNQVIST, Jouko ja SYVÄLAHTI, Erkka 2017. Biologiset hoidot. Julkaisussa: LÖNNQVIST, JOUKO, HENRIKSSON, Markus, MARTTUNEN, Mauri ja PARTONEN, Timo (toim.) Psykiatria. Helsinki: DUODECIM, 842–881.

PAUNONEN-ILMONEN, Marita 2001. Työnohjaus. Toiminnan laadunhallinnan varmistaja. 1. painos. Helsinki: WSOY.

POHJOIS-SAVON SAIRAANHOITOPIIRI 2010. Opiskelijaohjauksen laatusuositukset. [Viitattu 2017-11-15.] Saatavissa: http://portal.savonia.fi/pdf/sosiaali_ja_terveys/oha/Opiskelijaohjauksen_laatusuositukset_2010.pdf

ROMPPANEN, Maija 2011. Hoitotyön opiskelijoiden merkitykselliset hoitamisen kokemukset ja niistä oppiminen kliinisessä oppimisympäristössä. Itä-Suomen yliopisto. Terveystieteiden tiedekunta. Väitöskirja. [Viitattu 2017-05-28.] Saatavissa: http://epublications.uef.fi/pub/urn_isbn_978-952-61-0570-3/urn_isbn_978-952-61-0570-3.pdf

SAARNIAHO, Rami 2005. Asenteet. Otavan opisto. [Viitattu 2017-11-13.] Saatavissa: http://opinnot.internetix.fi/fi/muikku2materiaalit/lukio/ps/ps1/4_yksilo__ryhmat_ja_yhteiso/02_asenteet?C:D=1819209&m:selres=1819209

SARGEANT, Joan, MANN, Karen, SINCLAIR, Douglas, FERRIER, Suzanne, MUIRHEAD, Philip, VAN DER VLEUTEN, Cees ja METSEMAKERS, Job 2006. Learning in practice: experiences and perceptions of high-scoring physicians. Academic Medicine [digilehti] volume 81, issue 7, 655–660. [Viitattu 2017-11-24.] Saatavissa: http://journals.lww.com/academicmedicine/Fulltext/2006/07000/Learning_in_Practice__Experiences_and_Perceptions.12.aspx#R24-12

SAVONIA-AMMATTIKORKEAKOULU 2017a. Opetussuunnitelmat. Sairaanhoitajan tutkinto-ohjelma. Opintojen rakenne. [Viitattu 2017-11-12.] Saatavissa: http://portal.savonia.fi/amk/fi/opiskelijalle/opetussuunnitelmat?yks=KS&krtid=1114&tab=3

SAVONIA-AMMATTIKORKEAKOULU 2017b. Opetussuunnitelmat. Sairaanhoitajan tutkinto-ohjelma. Opintojaksotaulukko. [Viitattu 2017-11-12.] Saatavissa: http://portal.savonia.fi/amk/fi/opiskelijalle/opetussuunnitelmat?yks=KS&krtid=1114&tab=6

SAVONIA-AMMATTIKORKEAKOULU 2017c. Opetussuunnitelmat. Kätilön tutkinto-ohjelma. Opintojaksotaulukko. [Viitattu 2017-11-13.] Saatavissa: http://portal.savonia.fi/amk/fi/opiskelijalle/opetussuunnitelmat?yks=KS&krtid=1040&tab=6

SAVONIA-AMMATTIKORKEAKOULU 2017d. Yleistä harjoittelusta. [Viitattu 2017-11-16.] Saatavissa: http://portal.savonia.fi/amk/fi/tutustu-savoniaan/opiskelu-koulutusaloilla/sosiaali-ja-terveysala/ohjattu-harjoittelu/yleista

SAVONIA-AMMATTIKORKEAKOULU 2017e. Opetussuunnitelmat. Sairaanhoitajan tutkinto-ohjelma. Opintojaksokuvaus. [Viitattu 2017-11-30.] Saatavissa: http://portal.savonia.fi/amk/fi/opiskelijalle/opetussuunnitelmat?yks=KS&krtid=1093&tab=6&krtid2=55184

SAVONIA-AMMATTIKORKEAKOULU 2017f. Opetussuunnitelmat. Sairaanhoitajan tutkinto-ohjelma. Opintojaksokuvaus. [Viitattu 2017-12-05.] Saatavissa: http://portal.savonia.fi/amk/fi/opiskelijalle/opetussuunnitelmat?yks=KS&krtid=1093&tab=6&krtid2=55195

SAVONIA-AMMATTIKORKEAKOULU 2017g. Opetussuunnitelmat. Kätilön tutkinto-ohjelma. Opintojaksokuvaus. [Viitattu 2017-12-05.] Saatavissa: http://portal.savonia.fi/amk/fi/opiskelijalle/opetussuunnitelmat?yks=KS&krtid=1040&tab=6&krtid2=55195

SAVONIA-AMMATTIKORKEAKOULU 2017h. Opetussuunnitelmat. Ensihoitajan tutkinto-ohjelma. Opintojaksokuvaus. [Viitattu 2017-12-05.] Saatavissa: http://portal.savonia.fi/amk/fi/opiskelijalle/opetussuunnitelmat?yks=KS&krtid=1095&tab=6&krtid2=79332

SAVONIA-AMMATTIKORKEAKOULU 2017i. Opetussuunnitelmat. Terveydenhoitajan tutkinto-ohjelma. Opintojaksokuvaus. [Viitattu 2017-12-05.] Saatavissa: http://portal.savonia.fi/amk/fi/opiskelijalle/opetussuunnitelmat?yks=KS&krtid=1041&tab=6&krtid2=55195

SAVONIA-AMMATTIKORKEAKOULU 2017j. Opetussuunnitelmat. Toimintaterapian koulutusohjelma. Opintojaksotaulukko. [Viitattu 2017-12-06.] Saatavissa: http://portal.savonia.fi/amk/fi/opiskelijalle/opetussuunnitelmat?yks=KS&krtid=387&tab=6

SAVONIA-AMMATTIKORKEAKOULU 2017k. Opetussuunnitelmat. Fysioterapeutin tutkinto-ohjelma. Opintojaksotaulukko. [Viitattu 2017-12-06.] Saatavissa: http://portal.savonia.fi/amk/fi/opiskelijalle/opetussuunnitelmat?yks=KS&krtid=1096&tab=6

SAVONIA-AMMATTIKORKEAKOULU 2017l. Opetussuunnitelmat. Bioanalyytikon tutkinto-ohjelma. Opintojaksotaulukko. [Viitattu 2017-12-06.] Saatavissa: http://portal.savonia.fi/amk/fi/opiskelijalle/opetussuunnitelmat?yks=KS&krtid=1094&tab=6

SAVONIA-AMMATTIKORKEAKOULU 2017m. Opetussuunnitelmat. Suuhygienistin tutkinto-ohjelma. Opintojaksotaulukko. [Viitattu 2017-12-06.] Saatavissa: http://portal.savonia.fi/amk/fi/opiskelijalle/opetussuunnitelmat?yks=KS&krtid=1098&tab=6

SILKELÄ, Raimo 2001. Persoonallisesti merkittävät oppimiskokemukset. Joensuun yliopisto [verkkojulkaisu] 120–131. [Viitattu 2017-05-29.] Saatavissa: http://sokl.uef.fi/verkkojulkaisut/kipinat/RaimoS.htm#Mikä on merkittävien oppimiskokemusten merkitys opiskelijalle

SUUA, Pirkko 2013. Hoitotyön opiskelija mielenterveystyön harjoittelussa. Sosiaali- ja terveysalan uudistuva koulutus julkaisuja 9:2013. [Viitattu 2017-10-26.] Saatavissa: https://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/61234/Lea_Rissasen_juhlakirja_Suua.pdf?sequence=1

SUVISAARI, Jaana, ISOHANNI, Matti, KIESEPPÄ, Tuula, KOPONEN, Hannu, HIETALA, Jarmo ja LÖNNQVIST, Jouko 2017. Skitsofrenia ja muut psykoosit. Julkaisussa: LÖNNQVIST, JOUKO, HENRIKSSON, Markus, MARTTUNEN, Mauri ja PARTONEN, Timo (toim.) Psykiatria. Helsinki: DUODECIM, 141–227.

TARUN, Yadav, KISHORE, Arya, DINESH, Kataria ja YATAN PAL SINGH, Balhara 2012. Impact of psychiatric education and training on attitude of medical students towards mentally ill: A comparative analysis. Ind Psychiatry J julkaisuja. [Viitattu 2017-12-04.] Saatavissa: https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3678174/

TIIHONEN, Jari 2017. Oikeuspsykiatria. Julkaisussa: LÖNNQVIST, JOUKO, HENRIKSSON, Markus, MARTTUNEN, Mauri ja PARTONEN, Timo (toim.) Psykiatria. Helsinki: DUODECIM, 704–721.

TUOMI, Jouni ja SARAJÄRVI, Anneli 2009. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. 6. uudistettu painos. Jyväskylä: Tammi.

VAASAN AMMATTIKORKEAKOULU 2017a. Harjoittelupaikan hankinta. [Viitattu 2017-11-16.] Saatavissa: http://www.puv.fi/fi/study/harjoittelu/sosiaali-ja_terveysala/paikan_hankinta/

VAASAN AMMATTIKORKEAKOULU 2017b. Harjoittelun tavoitteet. [Viitattu 2017-11-16.] Saatavissa: http://www.puv.fi/fi/study/harjoittelu/sosiaali-ja_terveysala/tavoitteet/

VALTIONEUVOSTON ASETUS AMMATTIKORKEAKOULUISTA. A352/2003. Finlex. Lainsäädäntö. [Viitattu 2017-11-15.] Saatavissa: http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2003/20030352

VALTIONEUVOSTON ASETUS AMMATTIKORKEAKOULUISTA. A1129/2014. Finlex. Lainsäädäntö. [Viitattu 2017-11-15.] Saatavissa: http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2014/20141129

VESTERINEN, Marja-Liisa 2002. Ammatillinen harjoittelu osana asiantuntijuuden kehittymistä ammattikorkeakoulussa. Jyväskylän yliopisto. Kasvatustieteiden tiedekunta. Väitöskirja. [Viitattu 2017-05-15.] Saatavissa: https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/13331/9513913007.pdf

VILKKA, Hanna 2015. Tutki ja kehitä. 4. uudistettu painos. Jyväskylä: PS-kustannus.

VIRTANEN, Anne 2013. Opiskelijoiden oppiminen ammatillisen peruskoulutuksen työssäoppimisen järjestelmässä. Jyväskylän yliopisto. Kasvatustieteen tiedekunta. Väitöskirja. [Viitattu 2017-05-18.] Saatavissa: https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/41842/978-951-39-52709_vaitos27062013.pdf?sequence=1

VUORILEHTO, Maria, LARRI, Tuulevi, KURKI, Marjo ja HÄTÖNEN, Heli 2014. Uudistuva mielenterveystyö. Helsinki: Fioca.

LIITE 1: TUTKIMUSLUPAHAKEMUS

Niuvanniemen sairaala **Lupahakemus** **Sivu 1**

21.4.2017

Tutkimuslupahakemus

Savonia-Ylempi AMK:n opiskelija Anna Taskinen hakee tutkimuslupaa tutkimuksen tekemiseksi opinnäytetyönä. Tutkimus selvittää Niuvanniemen sairaalassa olleiden sosiaali- ja terveysalan opiskelijoiden merkityksellisimmät oppimiskokemukset.

Anna Taskinen käyttää tutkimuksessa aineistona Niuvanniemen sairaalan opiskelijaohjauksen laatu (CLES) -kyselyvastauksia, joihin opiskelijat ovat vastanneet vapaaehtoisesti ja nimettömästi harjoittelun aikana. Analysoitava tutkimusaineisto ei sisällä henkilön identifioinnin mahdollistavaa tietoa. Tutkimusaineisto hävitetään kokonaisuudessaan silppurilla opinnäytetyön valmistuttua. Opinnäytetyön arvioitu valmistumisaika on noin tammikuu 2018.

Päiväys 21.4.2017

Hakijan allekirjoitus Anna Taskinen

Anna Taskinen

LIITE 2: TUTKIMUSLUPAPÄÄTÖS

Niuvanniemen sairaala	**Päätöspöytäkirja**	**Sivu 1**
Johtava ylihoitaja	**21.4.2017**	

Tutkimuslupa

Savonia-Ylempi AMK:n opiskelija Anna Taskinen hakee tutkimuslupaa tutkimuksen tekemiseksi opinnäytetyönä. Tutkimus selvittää Niuvanniemen sairaalassa olleiden opiskelijoiden merkityksellisimmät oppimiskokemukset.

Anna Taskinen käyttää tutkimuksessa aineistona Niuvanniemen sairaalan CLES-kyselyvastauksia, joihin opiskelijat ovat vastanneet vapaaehtoisesti ja nimettömästi harjoittelun aikana.

Päätös

Myönnän Anna Taskiselle haetun tutkimusluvan ehdolla, että tietojen käsittelyssä noudatetaan salassapitosäännöksiä.

Aila Vokkolainen

johtava ylihoitaja

LIITE 3: ESIMERKKI ALAKATEGORIAN MUODOSTAMISESTA

ALKUPERÄINEN ILMAUS	**PELKISTETTY ILMAUS**	**ALAKATEGORIA**
HOITOSUHTEEN LUOMISEN JA YLLÄPIDON OPETTELU	HOITOSUHTEEN LUOMINEN JA YLLÄPITÄMINEN	HOITOSUHDETYÖSKENTELYN HARJOITTELEMINEN
OMAN OPPIMISENI KANNALTA MERKITYKSELLISIN ON OLLUT OMAHOITAJASUHDE OMAN POTILAAN KANSSA	HOITOSUHDE OMAAN POTILAASEEN	
HOITOSUHTEEN LUOMINEN OMAAN POTILAASEEN	HOITOSUHTEEN LUOMINEN	
OMAN POTILAAN KANSSA TYÖSKENTELY	HOITOSUHDETYÖSKENTELY	
OMAN POTILAAN KANSSA KÄYDYISSÄ KESKUSTELUISSA PÄÄSIN HARJOITTELEMAAN HOITOSUHDETYÖSKENTELYÄ	HOITOSUHDETYÖSKENTELYN HARJOITTELU	

ECT-HOIDON SEURAUS PAIKANPÄÄLLÄ	SÄHKÖHOIDON SEURAUS	SÄHKÖHOIDON SEURAAMINEN
SÄHKÖHOIDON NÄKEMINEN KÄYTÄNNÖSSÄ	SÄHKÖHOIDON NÄKEMINEN	
OSALLISTUMINEN, KUTEN ECT-HOITO	SÄHKÖHOITOON OSALLISTUMINEN	

LIITE 4: ESIMERKKI SISÄLLÖNANALYYSIPROSESSISTA

ALAKATEGORIA	**YLÄKATEGORIA**	**YHDISTÄVÄ KATEGORIA**
TIETOJEN KEHITTYMINEN PSYKIATRISESTA TYÖSTÄ	OPISKELIJOIDEN TIETOJEN KEHITTYMINEN PSYKIATRIASTA	OPISKELIJOIDEN TIEDOLLISTEN VALMIUKSIEN KEHITTYMINEN
TIETOJEN KEHITTYMINEN PSYYKKISISTÄ SAIRAUKSISTA		
TIETOJEN KEHITTYMINEN OSASTOJEN TOIMINNASTA	OPISKELIJOIDEN TIETOJEN KEHITTYMINEN NIUVANNIEMEN SAIRAALAN TOIMINNASTA	
TIETOJEN KEHITTYMINEN HOIDOSTA JA KUNTOUTTAMISESTA		

VUOROVAIKUTUS POTILAIDEN KANSSA	OPISKELIJOIDEN VUOROVAIKUTUSTAITOJEN KEHITTYMINEN	OPISKELIJOIDEN TAIDOLLISTEN VALMIUKSIEN KEHITTYMINEN
VUOROVAIKUTUS TYÖTIIMIN KANSSA		
POTILAIDEN KANSSA TYÖSKENTELY	OPISKELIJOIDEN YHTEISTYÖTAITOJEN KEHITTYMINEN	
MONIAMMATILLISESSA TYÖRYHMÄSSÄ TYÖSKENTELY		

OPISKELIJOIDEN TUNTEIDEN MUUTTUMINEN	OPISKELIJOIDEN TUNTEIDEN JA ENNAKKO-OLETUKSIEN MUUTTUMINEN	OPISKELIJOIDEN ASENTEET
OPISKELIJOIDEN ENNAKKO-OLETUKSIEN MUUTTUMINEN		
TYÖNOHJAUKSEN VAIKUTUS	OPISKELIJOIDEN TUNTEIDEN JA ENNAKKO-OLETUKSIEN MUUTTUMISEEN VAIKUTTAVAT TEKIJÄT	
OPISKELIJAOHJAUKSEN VAIKUTUS		